Воля народам і людині!
За Українську Самостійну Соборн[...]
За вільні національні держави понев[...]
Поневолені народи, єднайтеся у бороть[...]

ІДЕЯ і ЧИН

Видає Провід Організації Українських Націоналістів (ОУН)

Рік IV. 1945 р. № 9.

П. ДУМА

БОЛЬШЕВИЦЬКА ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ЕВРОПИ

Не завжди події на міжнародному терені мусять розвиватися в бажаному для нашії напрямі. От і т[...] ми є свідки переможного маршу ворожої нам б[...]ці[...] кя[...] у і скріплювання її позиції у світовому мас[...] о так має бути завтра? Зрештою, у змаганні [...] держави і власного вияву всі міжнародні кон[...] вигідне тл[...] яке ні в якому разі не звіль[...] ку п[...] асно боротися за здійснення [...]кі війська штурмують Берлін, [...]країнський народ силою своїх [...]оним полчищам муравйових і бу[...]и на підбій Заходу. Світ тоді був [...] правда, не встоялися перед на[...] покірно вклали шию у чуже [...]" та мовою зброї і кро[...] тоді полк. Євген [...] в [...] якраз український народ мав бути [...] сник[...]ед новим наступом Джінгісхана? Чому, як колис[...] XIII ст., [...]ли сторіччя тратити на нерівні змагання з ордам[...]а Серед[...]дна Европа в той час мала розвиватися культурн[...]ер ми ма[...] бути лише „пограничними військами" европейськ[...] А, може, справді, коли б не Каяла і не Калка, українська істор[...]аписала ко[...] період неволі й бездержавности?

Так, дивлячись сього[...]к червона [...]воляє" поодинокі европейські краї, ми лиш[...] собі деяк[...]чимо, що діється з недавніми надутими „[...] державами, [...]ми", республіками, королівствами — і нам с[...]ше на души[...]зі злоби й не тому, що „в злого сусіда хата [...]Чужим горем [...]адіти не вміємо, бо самі його добре знаємо[...]ожемо сього, не пригадати собі тих „сусідів" і їхньої поста[...]их днів укра[...]ського народу, і то саме

спільним ворогом. Ми не раз і не двічі наслухали-
ю національної зрілости, політичної вироблености
ого народу. А сьогодні події дають нам перегляд і
наших західних і південних сусідів. Коли ж сьо-
ржавні народи без жодного пострілу капітулюють
обійми ворога, то це теж треба пам'ятати. І нам
о польського письменника, що „впасти може й на-
ип, але ся тільки підлий". Оці слова є сьогодні для нас мі-
тости по их національних спільнот, що стали віч-на-віч з вели-
екою. Н для похвал і признання, а в ім'я об'єктивної правди ми
огодні з гордістю підсумовуємо нашу теперішню збройну рево-
олю боротьбу з московсько-большевицьким наїзником, і це нас
скр плює дає нам радісне почуття нашої національної себевартости.
оді розвиваються дуже швидко, і нам не вільно тратити дорогого
ба до Москва дуже запопадливо капіталізує на трупі німець-
кої імпер іхи. Нам нема причини журитися, коли ворожі імперіялісти,
заломлюють одночасно нам нема ніякого глузду допомагати імперіяліз-
мові російськ Наш обов'язок саме тепер, коли російський імперіялізм,
під ширмою „в облення", загарбує поодинокі европейські країни, — розши-
фровувати його властиві загарбницькі цілі й методи і цим відкривати наро-
дам, поневоленим і загроженим Москвою, справжнє обличчя большевиків та
накреслювати нові перспективи їхньої боротьби за волю. Це й є наш обов'я-
зок, бо, власне, українці є народ, який не з віддалі й не з фільму оглядав боль-
шевицьку дійсність, а таки мав змогу десятиріччями жити в ній і дивитися
окупантові прямо в зуби.

У цьому місці ми й хочемо сказати, що все те, що сьогодні проходить у питаннях державного будівництва, соціяльної перебудови і світоглядової переоцінки, не є нічим випадковим, ні тим більше органічним для національного процесу чи прогресу в таких країнах, як Польща, Румунія, Мадярщина, Болгарія, Югославія й інші. Комуністичні теоретики й практики вже давно все те оформили у своїх творах, а кількадесятрічна практика большевиків все те лише підтверджує. Це, звичайно, не означає, що сьогоднішні вожді пролетаріяту реалізують марксівсько-ленінську концепцію перебудови світу. Вони лише впрягли ті революційні теорії комуністичних утопістів до будови нової світової імперії, що для „маскіровки" зветься одні СССР а стратегію і
тактику пролетарської революції використал
полії світу — Москви. Суть справи не в то
соціяльні переміни, що їх сьогодні прово
справа окрема, сутонаціон внутрі
му, що все те переводиться
поліпшити соціяльне станов
лий народ у нову політичну
лише рабом сталінських вельм
ня", „демократизацію" і „націон
аналізувати всіх тих заходів
але називатимемо по імен
щіплює поодиноким
скочуватимуться
оборони.

Західна Євро ло о ому, наскільки змінилися
большевики від жо волюції дні. Все ще покутують старі
погляди про „країну п ного со диктатуру пролетаріяту" „де-
мократію", „національну зноправні А тим часом сьогоднішній
СССР — це вже яскраво с ристалізов а імперія з усіма елемента-
ми імперіялістичн держави. Д нього крізь окуляри соція-
лістичних вожд побожно в о його месіяністичного об-
личчя є такою к ак вірити во адів червону шапочку і вдає
бабусю з казки.

Тут не місц , чому так я загрожених народів це
менш важливе. Ми жемо лише, теорією і практикою були
такі великі, а розча ння таке бол шевики мусіли робити так-
тичні стрибки, аж пок нарешті, не російського ультранаціо-

налізму. Тут діяли закони, що зродилися в період б...
країні. Зіставивши дві виключаючі себе ідеї, тобто „од...
який не визнає націй, лише кляси, з відосередньою ї...
незалежности, тобто з „непримиримим націоналізмом"...
лювали і стали по боці російської нації в ім'я засади; ...
найчисельніший народ по свому боці, ніж мати всі ...
зродився й оформився сталінізм, тобто російський ...
вону сорочку й іде на підбій світу. І саме те, що ...
лудними гаслами соціялізму і демократії та шляхом ...
доктрини марксистів, робить з нього дуже грізного ...
всіх поневолених і загрожених народів, а зокрема ... ...
графічне положення, знаходяться у близькій віддаленим республікам. ...
„робітників і селян". ... можна бач... ... влен-

На *чому* опираємося ми, коли кажемо, що СССР — не „бастіон світ... Це у
пролетарської революції", а ***російська імперіялістична держава***, що рів-ка-
гаслами соціялізму здійснює свою великодержавну концепцію? руках і

Поперше, на тому, що першість у керівництві державою віддається ім-
періялістичним елементам російського народу. Незалежно від того, чи ...
одиноких союзних республіках є кваліфіковані державні працівники, кре... в у ...
ський центр на всі керівні посади скрізь насаджує „істінно русскіх людей"
або таких, що для них власна національна приналежність вже лише забо... га...
а в усьому вони вже на ділі „русскіє". Це ми бачимо на прикладі хоча б
України, де в усьому періоді совєтської влади всі секретарі КП(б)У, отже, властиві диктатори країни, були й є чужинці — русскіє. Це саме діється і в інших союзних республіках. Це бачимо і в розміщенні людського матеріялу в червоній армії, де росіян ставиться у більш вигідні умови, дається їх до панцерних та мотомеханізованих частин, де вони вигибають менше, ніж інші народи в піхоті. Те, що сьогодні син Грузії Джугашвілі сидить на кремлівському престолі, ще нічого не говорить, бо історія знає багато подібних прикладів, і вони якраз доказують, що ніхто так жорстоко не вміє розправлятися з іншими народами, як володар-яничар. Сьогодні, як ніколи раніше, розбуджується в російському народі почуття національної гордости, шовінізму, непримиренности і першости. Замінено пролетарський гімн на патріотично російський, і вже сьогодні кожна радянська дитина співає, що СССР „сковала навекі велікая Русь". Великоруське піднебіння сьогодні скобоче і вся відгребана історія ганебної пам'яті ц... Всіх ...зних і петрів, царських генералів суворових,
брусі... ...ріяту, ...новиків, отих усіх грибоєдових і інших.
Черв... ...пов'язана з традиціями царської армії, і
... ...ін. царизм, а де соціялізм. На раменах про-
... ...рісчашаються золоті пагони, блиском ме-
... ...аютьс. З кожного слова, з кожного ряд-
... коли ...ичні слова Андрея Белого: „Росія,
... ...ши одночасно розстрілами, вивозами,
... ...ивацується все, що лише має хоча б
... ...олікого народу.
... ...о СССР, а зокрема на терені інших
... ...роходить плянований процес внут-
... СССР на базі однієї мови, однієї
... ...жави, одного соціяльного устрою,
одної культури ... ...ди, партії, однієї столиці, а все
це разом завершується одною ... людиною, — „...на ввесь світ
людиною". Це й є на ділі твор... ...навіть розуміючи під нацією
те, що назвав Сталін, тобто с... ...иторії, економічного життя
і психічного складу, який пр... ...в культури". Яке місце зай-
має сьогодні російська м о... ...рити. Це ж — мова Леніна,
мова „старшого брата", мов... ...соціялізму". Спільність
т е р и т о р і ї забезпечен... ...ний громадянин СССР є
одночасно громадянином усіх... ...ся „родіна" не є одно-
значне з поняттям національ... ...усім СССР. Спільність
е к о н о м і ч н о г о ... ...алінський лжесоціялізм
побудований на всій терит... ...и державного капіта-
лізму дається взнаки вс... ...и х і ч н о г о ж

...являється в спільності культури", то на те є ...ній газеті, в кожнім вірші, в кожному шкільному під...кові праці. Що це є, за офіційною термінологією, ...по змісту, а національна по формі", — нічого не за...іялізму вже давно в СССР нерозривно пов'язане з по...ння однієї совєтської нації, що є нічим іншим, як на...их народів і народностей в користь Росії, не кінчить...ментах сталінської дефініції нації. Внутрішнє цементу...намаганні прищепити всім народам СССР такі елемен...инокровні братні народи"), мілітаризм (культ червоної ...лення" інших народів), традиціоналізм (відгребана ста... ...вна господарсько-торговельна ізоляція), месіянізм, які су... даю... ...ми називаємо „... здійснитися в повноті силової натуги", ...бто, коротко кажучи, розбудувати імперіялізм. Сталінська т.зв. „національ... політика" є нічим іншим, як саме творенням однієї російської імперіялі...чної нації.

Потретє, на тому, що в СССР відгребано старі царські, призначені на ...орт імперіялістичні ідеї, що їх колись з такою пристрастю викорчовував ...народний пролетар, — слов'янофільство і православ'я, дві ідеї, що в кож... своїм нерві пов'язані з реакційним режимом імперіялістичної Росії мину...х сторіч. І знов, як і при всіх соціяльних новостях, що їх пропагує больше...вizм, треба зазначити, що суть справи не в православ'ю як вірі, ані теж не в слов'янофільстві як якійсь культурній міжнаціональній симбіозі, але в тому, що ці ідеї впрягнено в імперіялістичну концепцію сьогоднішніх володарів Кремля, і їх вони використовують для обдурювання й асиміляції інших народів. Чи ж треба пригадувати, скільки колись царський уряд видавав грошей на поширювання слов'янофільства в країнах колишньої австро-угорської монархії, щоб лише викликати симпатії до Москви як столиці всіх слов'ян і тим самим орієнтувати поодинокі народи на Росію як „захисника" всіх поневолених слов'ян, як старшого брата, що „зведе всі слов'янські ріки до одного русского моря". Москва завжди мріяла про гегемонію в Европі, тим то вона мусіла шукати приманчивих ідей, коли не для всіх европейських народів, то хоча б для слов'ян. І слов'янофільство є на ділі нічим іншим, як яскравим русофільством. Це, зокрема, довів царський режим на тих „слов'янофілах", які думали будувати столицю слов'ян, але... в Києві. Вони, як от Костомарів, Шевченко й інші, звичайно, важко відстраждали за свої ... ...сійські ідеї ... вже говорити про православ'я доби царату. П... ...годою Хмельницького, почерез усі руїни і зруйн... ...ав... духовенство, зокрема його верхівка цілк... службі окупанта. Не дивно, що коли... ські порядки в Росії, мусів жорсто... венством як одним із найбільш ви... дивно теж, що це духовенство та... в період радянської влади, тобто ... У твердих умовах життя могли бу... рально стійкі, а, звісно, агентурна... ні большевики змінили тактику й ... русло. І вчорашні переслідувані ... стами, які колись саджали тих ж... ...ну Сталіну". На патріяршому троні ... ...диктатора, засів росіянин, який і пишається своїм ... ...рським титулом „патріярха московського і всієї Руси", н... ...що не Русь, а союз республік сьогодні, за офіційною терм... ...ребет держави. Та це все, звісно, має свою вимову і св...

Почетверте, на т... ...чного життя СССР побудовано за зразками імперіял... ...еликодержав. У підбитих країнах, як от Україна й ін... ...ких розмірів добувно-сировинну промисловість, а вс... ...брики приміщено в самій метрополії і таким чино... ...підбиті країни в підлегле економічне становище... ...сії є лише продовольчо-сировинними базами. ... ...т, що вся важка промисловість України, тобто ... ...), електрична енергія, руда,

залізо, сталь, чавун, кольорові метали, хемічні прод
словом, усе те, що є основою індустріялізації краї
сподарства, — не має навіть свого комісаріяту в К.
ньо урядові в Москві, який, властиво, і є урядом
усіма видами транспорту, як от: залізничним, водни
ті народні комісаріяти промисловости, що існують
рибної, м'ясної, легкої, текстильної, лісної і будівельн
мостійні, лише підлягають таким же комісаріятам у М
їхніми експозитурами. Лише два комісаріяти промисло
ськими": місцевої промисловости і місцевої паливної пром ... сковська метрополія великодушно відступила союзним республікам. Експлуататорську суть московського централізму найкраще можна бачити в зіставленні державних бюджетів; та тут не місце про ті справи широко писати. Це у наслідку доводить до того, що в руках жменьки кремлівських диктаторів-капіталістів наступила „концентрація виробництва й капіталу" (в їхніх руках і вирішальна роля в господарському житті), наступило злиття всього капіталу держави й суспільности та наступило утворення по суті „фінансового капіталу", а тим самим і фінансової олігархії. Зрештою, місце інших народів у російській соціялістичній імперії визначив Ленін у свому виясненні „самовизначення народів аж до відокремлення". Він писав: „Ми не маємо підстав гадати, що нація в соціялістичному суспільстві набуде характеру економічно-політичної одиниці. З усіх передбачень видно, що вона матиме тільки характер єдности культури й мови, бо територіяльний поділ може відбуватися тільки з огляду на потреби продукції, при чім про цей поділ мусіли б вирішувати не окремі нації відокремлено на підставі власної повновладности, але всі зацікавлені громадяни повинні вирішувати спільно". Тут можна шукати, між іншим, генези прилучення Криму, Кубані й інших українських районів безпосередньо до російської республіки. Та Ленін, коли те писав, ще думав про побудову соціялізму, а сьогодні Сталін усе те вже давно звів до будови російської імперії, і тільки.

Поп'яте, на тому, що большевики консеквентно реалізують стару царську концепцію розбудови Росії шляхом анексії ряду держав і країн. Тут треба згадати загарбання частини території Фінляндії в 1940 р. і загарбання західних земель Білоруси і України, Басарабії, нарешті, балтійських держав Литв ... ії й Е ... ії. Всіх їх насильно влучено в склад СССР не за принцип ... ріяту, а за історичними і стратегічними аргументами ро ... треба згадувати вже про інші, раніше підбиті ... їна, Грузія, Азербайджан, Туркменія, Монго... еріод т. зв. „воюючого комунізму". Сьогод... аються галасливою ширмою оборонців про... коли йдеться про інтереси Росії, вони не ... шими ворогами людства, як от з Гітле... иванні інших народів. Як же ж інакше ... олітикою сьогоднішньої Росії? Що ска... б встали з гробу й побачили, як реа... у в світі? Ясно, що поставили б ... алістів. А не треба забувати, що на ... а нею йдуть усі нещастя нечуваної і незна... в історії ... дня насаджується на прилученій території велетенських розм ... ний апарат і поліцію, складені переважно з російських еле ... ть арешти, вивози, розстріли, грабунок, переоцінка всіх ... остей, перевиховання народу і виховання молодого поколін ... відданости Москві. Соціялізм і демократія — це лише ... ходить жорстокий процес денаціоналізації і асиміляції.

Пошосте, на тому, що ... „визволення" з німецької неволі проводять т. зв. бур ... еволюції в зайнятих червоною армією країнах Середн ... слідку довести до влучення цих країн як чергових ... метрополії, а тим самим створити підстави для нов ... ї. Московські большевики для підбою світу ма ... летарської революції, але в період боротьби з ... треба було піти на

...ичними західними великодержавами, вони цієї ідеї ... тому сьогодні ворогом номер один став не марк... ...кий фашист і взагалі фашизм, і проти нього вони ...монополізували та скапіталізували всю визвольну бо... ...ми европейських народів. Що це не має нічого ...будовою соціялізму — це інша справа, але больше... ...ає в середині „визволених" країн починати здійсню... ...олюцію і тим каламутити воду в сумежних державах, ...м опанувати. Відроджений великоруський мілітаризм ...ом кожної переможної армії і з нього вже не завернеться. ...кі цього не бачать і сьогодні допомагають йому та скріплюють його позицію в світі, дуже швидко побачать, до чого це все котиться. Польща, Болгарія, Чехословаччина й Югославія ще мають слов'янофільську принаду, а дехто і православну, а значить, крім цілком агентурних і чужих аргументів сили, будуть мати ще й психологічне тло, що їм полегшить скотитися в обійми п'ятираменного кремлівського поліпа.

Посьоме, на тому, що большевики — під фірмою комінтерну або, як це є зараз, робітничої міжнародної профспілкової організації — проводять диверсійну роботу в усіх інших країнах світу, а зокрема в середині союзних сьогодні капіталістичних держав. Основною метою цих дій є не боротьба за покращання становища пролетаріяту, а підривання сили конкуруючих великодержав та розбудова власної п'ятої колони, військової розвідки і всього того, що могло б у майбутньому придатися при творенні „Союзу Совєтських Соціялістичних Республік Світу". Держава, яка не має імперіялістичних первнів, звичайно, не вмішується у чужі внутрішні справи. Большевики всією своєю комінтернівською і профспілковою ...іяльністю в світі, власне, доказують, що вони є імперіялістами, і то високої кляси.

Повосьме, на тому, що СССР приступив до поділу світу з іншими великодержавами і цей поділ сьогодні закріплює міжнародною організацією, яка має служити охороною його інтересів. Всупереч усім голошеним гаслам про рівність і демократію, большевики перші видвигнули на конференції в Думбартон-Оксі наскрізь недемократичний принцип голосування та безсоромно забезпечили собі постійне місце в т.зв. „Раді Безпеки", щоб таким чином мати спокійний час докінчувати процес насильної русифікації в середині своєї країни та консеквентно влучувати чергових сателітів до своєї кремлівської орбіти.

Ось головні риси імперіялістичного обличчя сьогоднішньої ...ської імперії, що, для замилення очей, виступає під облу... ...рес-публік". Коли хтось проти когось зверне вістр... ...ного меча, а тих рис не бачить, то ясно, ... „курячу сліпоту", тобто не може бачит... став фізичним рабом і духовним кастратом ...

Нашим нещастям частково було те, ... тепер підкоряв переважно народи й на... своєї історичної державности і для яки... волі була такою ж незаписаною карт... комуністичні теорії. Тим то Москва ... но в бік України й інших народів, ... намагання українських і інших про... розвалити шляхом повстань, акцій ... ...родів, — не знайшли покищо свого усп... ... Сьогодні справа виглядає краще. Сьогодні вістря больш... ...прикладено до горла таким державним европейським народ... ...ляки, мадяри, румуни, болгари, серби, хорвати, словаки, ...грожує: шведам, норвежцям, грекам, туркам і іншим. Тут, ...ба пригадати, що найслабшим місцем у німецькій гітлері... ...стратегії було розпорошення німецьких сил на терені ... ...ведмідь сьогодні теж виліз зі свого „лігва" і грізно ... ...ьких столицях. І хоча щойно найближче майбутнє пока... ...ого скінчиться, то ми ні на хвилину не сумніваємося, ...подібний до сьогоднішнього німецького.

Не міняє справи і ... ...мецькій відкритій окупацій-

ній політиці, большевицька імперіялістична страте...
скритими, маскованими, хитрими прийомами і проце...
Це, безперечно, утруднить повну консолідацію про...
на це немає іншої ради, як якнайшвидше розшифро...
пристосовувані сталінські заходи щодо „визволених"...
дуже полегшив Гітлер у реалізації їхніх загарбницьк...
вони мусіли б були йти важким шляхом підготовки ...
революцій в европейських державах. Пригадаймо соб...
вибуху другої світової війни. Тоді його діяльність зв...
і проводження саботажних і страйкових акцій, до легал...
ри — комуністичної партії, а коли це не давало наслід... до т... н
зв. людових фронтів, що з черги видвигали домагання в роді шостигодинного дня праці, реорганізації профспілок, безконечних змін уряду, повної волі слова, друку, асоціяцій, що було однозначне з большевицькою відкритою агітацією, а далі — домагання допустити советську пресу, літературу, фільми і т. д. І в той час, коли в самому СССР проходив процес нечуваної експлуатації працюючих, коли робітника насильно прикріплювано до верстату його праці, а сам він примирав з голоду і з надмірної стахановщини та в атмосфері жорстокого поліційного терору, — большевицькі агенти анархізували европейські країни, каламутили воду, щоб тим легше було ловити свою рибку. У наслідку приходило до побільшення безробіття, невдоволення населення і взагалі до господарської кризи, а далі йшла і криза духовна. Комінтернівські апостоли, що в себе в СССР розбудовували величезних розмірів, по зуби озброєний военний апарат, на европейських базарах в екстазі молилися до пацифізму, гуманізму, соціялізму й інших демобілізуючих ідей. Вони — устами деяких національно скастрованих елементів, в роді деяких „професорів", здеклясованих елементів і шумовиння, а також частини чужонаціональних елементів — домагалися демобілізації, а то й повного роззброєння армій, знесення поліцій, тюрм і судів у справах політичних, словом, як це загально називалося, боролися за „народну демократію". Очевидно, що така „демократія" була швидко демаскована, і комінтернівські агенти мусіли здавати одну за одною позиції на світовій арені в користь новим наростаючим національним рухам, які поставали як противідтрутка на большевицькі намагання руйнувати їхню національну особовість.

Сьогодні справа змінилася. Скажений німецький імперіялізм своїми божевільними окупаційними практиками знову поставив большевизм на ноги, бо ... зброю, а саме: боротьбу за визволення евро...
... и зрозуміли, що їм уже в сьогоднішній об...
... і непотрібний, бо не методою „людових фрон...
... зволення" вони реалізуватимуть свою імпері...
... іншим претекстом увійшла б була червона
... жав, якби не Гітлер? В якій іншій ситуації
... з вітало б так, як все ж таки вітає сьо...
... неволі? Кожний в'язень тішиться, коли
... айно, усміхається не лише до того, хто
... юдей, до сонця, до дерева, до рідної
... себе капіталізують і в годину підйому
... державними актами, в роді хоч би
таких, ... кладених зі своїх випробуваних ставлеників. Так, отже, треба ... льшевики використали визвольні рухи поневолених гітлерівс... ою народів до розбудови власної імперії. Воно й є згідне з ... ами: „Ленінізм учить нас глядіти на визвольницькі змагання ... одів передусім з точки погляду клясової, з точки погляду ... юції. Він ставить це питання під кутом використа... юційних сил, що криються у боротьбі поневолених націй ... (ІІ-ий конгрес комінтерну).

Тактика в цьому питан...

а) з демократичною ... цілості визвольний рух поневоленого народу, що сп... ...уючого з СССР імперіялізму; опісля

б) допомігши черв... ...и з пролетаріятом, селянством та біднотою „визв... ...азії та поміщиків; далі

и і сільською біднотою та середняком проти курку-
куазії; а нарешті
ьш здеморалізованими елементами з погляду націо-
и свідомих національно пролетарів і так до ліквіда-

своє слово: „Боротьба проти всякого гніту — безу-
всякий національний розвиток... — безумовно ні".
егічного значення поодиноких країн, справа формаль-
народу до „сім'ї народів СССР" може відбутися на од-
етапів.

В ... серед ... з Середньої Европи, які „визволила" червона армія, якраз сьогодні проходить другий етап реалізації большевицької імперіялістичної концепції. Це й є на ділі проводження т. зв. ленінської „буржуазно-демократичної революції", що її тактику визначив він ще в 1905 р. у своїй книзі: „Дві тактики соціял-демократії в демократичній революції". Сталін показався добрим учнем Леніна, коли йдеться про пристосування його поглядів у питаннях соціології й політики, і, хоча в сьогоднішній дійсності „визволяє" народи від німецької окупації, то зразу ж після „визволення" приступає до реалізації ленінських плянів шляхом насильного ініціювання „буржуазно-демократичних революцій" в середині поодиноких держав. Це йому вдається, бо червона армія має тепер вільний в'їзд до кожної „самостійної" держави, а агенти нкгб мають запевнену волю рухів. Ось що Ленін писав по тому питанню: „Ми повинні не забувати, що немає й бути не може в даний час іншого засобу наблизити соціялізм, як повна політична воля, як демократична республіка". Ясно, що большевики свідомо творитимуть оцю каламутну воду „буржуазно-демократичної революції", щоб лише викликати максимальну гризню і внутрішню боротьбу між „буржуазними демократами" і „буржуазними реакціонерами", чи, як то їх тепер вигідно названо, „фашистами", викопуючи таким чином щораз глибше проваля в середині однієї національної спільноти і спихаючи, нарешті, т. зв. реакціонерів в умови нелегального підпілля і збройної оборони, а т. зв. демократів під опікунчі крила СССР.

Щоб забезпечити собі повний успіх з тієї „демократичної революції", большевицькі імперіялісти йдуть утертим шляхом і пристосовують ту саму тактику в усіх „визволених" країнах. Це в основному зводиться до того, що большевики чи, радше, їхні ставленики з місця виключають т. зв. реакційні елементи від керми державою. Сьогодні це проходить ще під фірмою боротьби з німецькими прислужниками. Докази цього б...
„армію крайову" не то, що відсунено від влади ...
ром. Це саме і в Фінляндії, де навіть соціял-...
Одночасно арештується, судиться і проклинає ...
зі світу недемократичного або й демократ...
сліпо не йдуть на московську вудку, як о...
доні. Москва витягає в цих країнах на ...
асуспільні елементи, дає їм необмежену ...
приятелями й таким чином свідомо нашто...
на взаємну криваву боротьбу.

Та основною рисою, що надає вираз...
на реформа. Вже Ленін сказав ... ратизм він
може бути тільки пролетаріят. Пе...
може стати лише при тій умові, я... революційної боротьби при-
єднається маса селянства." Власне ... і большевикам і потрібне
селянство. Опісля, коли вже буд... лізм, селянство піде в кут,
а керму державою перебере про... ра. А покищо большевики
гарячково наказують негайно пр... землі у „визволених" краї-
нах. Як це не дивно, але, влас... а фронтах проходять кри-
ваві бої, Москва роздає землю ... шляхом державної зрозу-
мілої логічної реформи, а ш... івничого акту, щоб таким
чином розвогнити соціяльні ... оглибити внутрішні гризні
й роздори. Таким чином бо... у селянській масі надій-
ного симпатика, бо, даючи ... ицьку землю, вони тим
самим його узалежнюють ... що цю його „власність"
охороняє законом. Боль... собі ролю селянства в

тім етапі. Ось як пише Ленін: „...селянство в дані
не стільки в безумовній обороні приватної власност
міщицької землі, одного з головних видів цієї вла
цього соціялістичним, не перестаючи бути дрібно-
здатне стати повним і найрадикальнішим прихильник
волюції". Як нахабно й нечесно все те виглядає, коли
шевики знають, що в недалекому майбутньому вони
лянства не лише ту землю, що її тепер воно забрало в
і всю його батьківську, залишаючи йому лише латку
його самого впряжуть у нове панщизняне ярмо колгоспів
виразно обіцює це: „Від революції демократичної ми зар
ходити до... соціялістичної революції. Ми стоїмо за безперервну революцію.
Ми не спинимося на півдорозі".

Хай ці слова добре затямлять собі всі, що сьогодні радіють ласкавим сталінським „визволенням", „демократією", „наділом землі" і іншим. Прийде час, і все це зміниться в чорну неволю, бо Сталін будуватиме свій „соціялізм".

І дивно нераз, як то не бачать ехидних намірів Москви, здається, політично грамотні суспільності европейських народів. Москва замилює їм очі всякими тимчасово залишеними старими формами, як от: прапор, герб, гімн і інші національні цінноці, щоб лише викликати враження, що вони не проти патріотизму, незалежности, чи самостійности. А тим часом на п'єдестал національних героїв і геніїв видвигається нові історичні особи, зокрема ті, які колинебудь задокументували свою відданість Росії чи соціялізмові (бо Москва дає монополь на всі соціялістичні чи соціяльні питання), одночасно виклинаючи все в історії, що йшло в розріз з інтересами колишньої Росії чи сьогоднішнього СССР. За формальними мирними договорами большевики запевнили собі зміст усіх видів пропаганди, мистецтва, літератури і таким чином на ділі цілком обмежили волю слова і друку. Чи ж треба підкреслювати, які це фатальні наслідки принесе для поневолених національних культур, для виховання молодого покоління. Не дозволяється ні на які легальні організації, які не були б приємливі Москві, бо все це зараз — контрреволюція, фашизм, німецька агентура. Можуть існувати лише державні організації і такі, як от: „товариство дружби з СССР". Організується переважно з митців і науковців, з отих часто найбільш безхребетних елементів кожної нації спеціяльні екскурсії до Москви і Ленінграду, щоб показати їм „братню" російську культуру і блиснути силою та сплямленою слізьми і кров'ю красою метрополії. Загально робиться великий шум довкруги театру, кіна, шкіл, масової
пол. світи, пр ... і т. п., щоб замішати народові в голові, зацікав ... чих питань нації справами і таким способом
... о. Нарешті, заключається на один стрій дер
... ти та післявоєнного співробітництва з СССР,
... викам необмежене право в'їзду в „само
... творити в народі психологічний грунт для
... буржуазно-демократична революція", що
... армією країнах.
... рспектив, які стоять перед цими краї
... ий спосіб залучення поодиноких народів
... кі (литовці латиші, естонці), а також
західні українці й опор... як це виглядає, і можуть поділитися
враженнями і спостереженням ... сто чужинці, зокрема ті, що виросли
і живуть у західних демокра... х, з недовір'ям дивуються, коли
хтось каже їм, що в СССР ус ... дять під терором енкаведівського
го жандарма. Вони кожний ... оцінюють по його конституції,
а, звісно, конституція СССР ... демократичніших" у світі. Коли
з газет довідуються про нас ... верховних органів, в яких за
державними ставлениками го ... омадян і всі однозгідно пого-
дилися на сталінських канди ... що кожний західний европе-
єць глибоко переконаний, ... на країна". Суть справи в
тому, що чужинці не розум ... ор". Большевицький терор
— це не европейський і не ... ршу чергу, — сибірський.
Якби не Сибір з усіма стр ... таборів і якби не та не-

тім етапі. Ось як пише Ленін: „...селянство в дані... не стільки в безумовній обороні приватної власності... міщицької землі, одного з головних видів цієї вла... цього соціялістичним, не перестаючи бути дрібно-... здатне стати повним і найрадикальнішим прихильник... волюції". Як нахабно й нечесно все те виглядає, коли ... шевики знають, що в недалекому майбутньому вони ... лянства не лише ту землю, що її тепер воно забрало в ... і всю його батьківську, залишаючи йому лише латку ... його самого впряжуть у нове панщизняне ярмо колгоспів ... виразно обіцює це: „Від революції демократичної ми зар... ходити до... соціялістичної революції. Ми стоїмо за безперервну революцію. Ми не спинимося на півдорозі".

Хай ці слова добре затямлять собі всі, що сьогодні радіють ласкавим сталінським „визволенням", „демократією", „наділом землі" і іншим. Прийде час, і все це зміниться в чорну неволю, бо Сталін будуватиме свій „соціялізм".

І дивно нераз, як то не бачать ехидних намірів Москви, здається, політично грамотні суспільності европейських народів. Москва замилює їм очі всякими тимчасово залишеними старими формами, як от: прапор, герб, гімн і інші національні цінноші, щоб лише викликати враження, що вони не проти патріотизму, незалежности, чи самостійности. А тим часом на п'едестал національних героїв і геніїв видвигається нові історичні особи, зокрема ті, які колинебудь задокументували свою відданість Росії чи соціялізмові (бо Москва дає монополь на всі соціялістичні чи соціяльні питання), одночасно виклинаючи все в історії, що йшло в розріз з інтересами колишньої Росії чи сьогоднішнього СССР. За формальними мирними договорами большевики запевнили собі зміст усіх видів пропаганди, мистецтва, літератури і таким чином на ділі цілком обмежили волю слова і друку. Чи ж треба підкреслювати, які це фатальні наслідки принесе для поневолених національних культур, для виховання молодого покоління. Не дозволяється ні на які легальні організації, які не були б приємливі Москві, бо все це зараз — контрреволюція, фашизм, німецька агентура. Можуть існувати лише державні організації і такі, як от: „товариство дружби з СССР". Організується переважно з митців і науковців, з отих часто найбільш безхребетних елементів кожної нації спеціяльні екскурсії до Москви і Ленінграду, щоб показати їм „братню" російську культуру і блиснути силою та сплямленою слізьми і кров'ю красою метрополії. Загально робиться великий шум довкруги театру, кіна, шкіл, масової пол... світи, п... т. п., щоб замішати народові в голові, зацікав... ...чих питань нації справами і таким способом ...о. Нарешті, заключається на один стрій дер... ...ти та післявоєнного співробітництва з СССР, ...викам необмежене право в'їзду в „само... ...творити в народі психологічний грунт для ...

...буржуазно-демократична революція", що ...армією країнах.

...рспектив, які стоять перед цими краї... ...ий спосіб залучення поодиноких народів ...кі (литовці латиші, естонці), а також західні українці й білор... як це виглядає, і можуть поділитися враженнями і спостереженням... ...сто чужинці, зокрема ті, що виросли і живуть у західних демократ... ...х, з недовір'ям дивуються, коли хтось каже їм, що в СССР ус... ...одять під терором енкаведівського жандарма. Вони кожний ... і оцінюють по його конституції, а, звісно, конституція СССР ... „демократичніших" у світі. Коли з газет довідуються про нас... верховних органів, в яких за державними ставлениками го... ...омадян і всі однозгідно погодилися на сталінських канди... ...що кожний західний европеєць глибоко переконаний, ...на країна". Суть справи в тому, що чужинці не розум... ...ор". Большевицький терор — це не европейський і не... ...ршу чергу, — сибірський. Якби не Сибір з усіма стр... таборів і якби не та не-

...ценів пануючого режиму, можливо, що й советський ...б. Та покищо кожний громадянин СССР хворіє на ...о має своє коріння не в нервовому перечуленні, а ...ці жорстокої дійсности. Енкаведівські опричники до... людини і, приклавши цівку нагана до грудей, єхидно ...ньої жертви, оскільки вона наважиться бути неслухня... о „всенародного голосування", до вибору кандидатів і ... наважиться голосувати проти? А що вже казати про ..., погодитися поставити свою кандидатуру всупереч ба... ...брані люди, звичайно, випадкові і цілком непричасні ... державного життя, збираються разом і під гучні „ап... ...дисменти" ...валюють всі постанови про „прилучення", „возз'єднання" тощо.

Перспективи, які стоять перед европейськими народами, оскільки вони мали б стати громадянами Совєтського Союзу, є зовсім нерожеві. Вже поминаючи всю примусову чистку суспільности від усіх національно-свідомих елементів, поминаючи і ту господарську руїну, яка наступить після насильної колективізації, експлуатації, що доведуть до повного зубожіння усіх працюючих, —„союзним народам" прийшлось би ще перевести глибоку переоцінку своїх культурних цінностей, і то з виразною метою руйнувати їхні самостійні первні в користь спільної „великої" російської культури. Прийшлось би навчитися жити в поліційній державі, в якій не вистачає бути лояльним, треба бути ще активним визнавцем большевицької віри, повсякчасно усміхненим, радісним, щасливим учасником „нового життя". Це не важливо, що людині горем накипіло серце, а шлунок домагається шматка чорного хліба, вона повинна радіти і веселитися, бо є „вільним" громадянином „вільної і щасливої" країни. Донощицтво і співпраця з тайною поліцією належить тут до почесних обов'язків кожного громадянина, тим то після деякого часу люди стають мовчаливі, недовірливі і покірні, безнадійними очима глядять у грізне майбутнє. Ми не згущуємо кольорів, малюючи оці перспективи европейським народам, що сьогодні радіють „визволенням". На теренах цих народів перебувають сьогодні громадяни СССР, зокрема червоноармійці. Хто ще сумнівається в тому, як большевики господарюють у себе дома, хай спитає рядового бійця, але на поодинку, в момент його хвилевої щирости.

Перед европейськими народами на цілу широчінь стоїть таким чином питання організації збройної оборони перед новим жорстоким і грізним окупантом-імперіялістом. Не час вже на дрібні міжнаціональні міжусобиці, як „не час жаліти рож, коли ліси палають..." Всі минулі сварки за межу чи історичну кривду мусять зникнути, бо на порядку дня ... проблеми збереження вікової національної культури, збереже... що вже завтра можуть стати невільниками і ... Хай почуття власної національної підметност... міcть успішного знищення гітлерівської Н... валася не переможною. Сьогодні Европа, а ... усвідомляють, що не до миру прямує лю... більш кривавих і жорстоких, як це було ... має існувати правда, справедливість і во... денно-европейських народах тяжить, зо... сять своїми організованими всенародни... дити шлях розгуканій большевицько-мо... де „куди"... В середині СССР вже до... ...ться в героїчних діях революціонерів революційно-визвольн... ...поневолених Москвою народів, і до нього треба нав'язуватися та ... ...едньо-европейським народам. Треба пам'ятати, що тут надії мо... ...и лише на себе самих. Перспективи перемоги великі, і не ... коли світ здивується новим силам, що в середині большеви... ...рмляться у грізний авангард борців за новий, справедливий ... силою своїх революційних дій наближатимуть день остат... ...лінської тиранії.

На прапорах тих сил бл... ...ова:

СМЕРТЬ БОЛЬ... ...ЯЛІСТАМ!
ХАЙ ЖИВЕ ВС... ...ДИНИ!

К. ДНІПРОВИЙ

ШЛЯХИ Й ПЕРСПЕК...

Дві сили змагається одна з одною у світі. Два неп... не можуть знайти для себе спільного місця під сонцем. ... що ставлять собі за завдання перебудувати світ „по обр... Одна з цих сил — імперіялізм, друга — народи, що їх ... корює або хоче підкорити.

Імперіялізм основує свої сили на добре зорганізованому апараті нас... — політичній групі, на яку він спирається, та на армії — воєнній машині, в яку він моральним та фізичним терором заганяє народні маси і змушує їх боротися за імперіялістичні цілі. Імперіялізм — це дозріла сформована сила, якої міць спочиває в його справному насильницькому апараті.

Друга сила, сила поневолених народів, у відміну від імперіялістичної сили, є морального характеру. Організаційна сторінка цієї сили ще дуже недомагає. Не можна ще навіть говорити про одноцілу силу цього чинника в сьогоднішній міжнародній грі. Сила ця, радше, існує як стихійна, а у відношенні до деяких народів — як потенціяльна, не пов'язана зі собою, а часто розбита суперечностями між народами. Одначе, не зважаючи на всі ті перешкоди, сила народів є чинник, який буде децидувати про майбутнє світу. Справа в тому, що це є сила молода, сила, яка народжується, яку побуджує і консолідує своїм замахом на волю народів сам імперіяліст. Чим більший натиск імперіялізму на народи, щоб їх поневолити, тим міцніше зростає відпір народів, тим яскравіше вони освідомлюють собі потребу єдности в боротьбі, тим на дальший плян відходять їхні дрібні суперечності. Свідомість дійсности, побудована на досвіді народів, пхає їх неминуче до шукання розв'язки питань волі на власному шляху, до поставлення власної концепції перебудови світу і протиставлення її всім імперіялістичним концепціям.

Наша, українська боротьба є і мусить бути інтегральною частиною всієї протиімперіялістичної боротьби. Поперше, що рівнобіжно з нашими силами діють інші сили, які мають тих самих ворогів, що і ми, і тим самим стають природними нашими союзниками (поневолені імперіялізмом народи); подруге, що гнобительські сили діють у широкому масштабі, визначаючи нам місце в своєму наступі як одній із багатьох противних сил. Це наше фактичне положення ми повинні п... ...яти за вихідну точку нашої боротьби і, спираючись н... ...внобіжно з нами, почати наступ проти ворога на ... Занехання цього, незвернення уваги на потре... ...рога може привести нас до ізоляції та поразки. ...о обставин ми включені у другу діючу силу ...гнобленим імперіялістом народом, отже, з ...стичною силою, і це ми повинні взяти до ...ь повести наступ. Одначе, тут і стають перед ...ормуванням цієї другої сили — сили гноб...чами виступає несконсолідованість і слаба ...зна оцінка морального чинника у війні ...того боку, стає привабливою готова ... великодержав, яка не виявляє особливого заінтересування у ... ...ремих народів. Ці труднощі дуже поважні. Як ми бачимо в дійс... ...пхнули до орієнтації на імперіялізм майже всі европейські народ... ...до неї і деякі українські чинники, що, не віряч в силу народ... ...ся єдино на суперечності поміж великодержавами та стара... ...уперечності для себе. Доля цих грачів, як ми бачили, напр... ...ною, була дуже сумна. Одначе, вона не припечатала можл... ...іншого роду грачів, які переорієнтувалися б на іншу чу... ...думку, була б краща за попередню, та на новий мотив в...

У зв'язку з цим розгл... ...нтації на чужу, цим разом большевицьку силу. Але ж... ...е приходиться говорити про українську державність. ... ...про ті чи інші уступки російських імперіялістів у б... ...а радше — побуту. Укра-

али здійснювати українську державність („з обмеже- мках СССР (Шумський, УКП-істи, Скрипник, Хви- івський і їх ідейні співпутчики), були безпощадно що не вміщалися зі своїми ідеями в рамках генеральної державности залишилася тільки „форма", та й вона так ержавність у властивому розумінні слова не приходиться енного" відома „уряду" української советської держави і чотири ресорти: освіти і місцевого промислу, соціяльно- омунального господарства. Але „генеральна постановка" в аки походить з Москви. Решта, тобто на практиці — ці- лість державного життя, увесь промисел, усе сільське господарство, всі соціяльні, військові і зовнішньо-політичні справи безпосередньо чи посередньо керовані з Москви.

Український народ позбавлений права вільно вибирати органи своєї влади. Кандидатів до верховної ради за допомогою терору накидає народові всесоюзна організація імперіялістів ВКП(б), керована з Москви. Ця організація керує, тобто, в розумінні Сталіна, постановляє, перевіряє і поправляє „помилки" всіх державних і громадських організацій. Ні одна постанова ні уряду, ні суспільних організацій не може статися без її відома („Питання ленінізму").

Створення української армії большевицькі імперіялісти підмінили назвою „українські фронти". На цих фронтах не зроблено ні найменшого кроку в напрямі віддання керівництва арміями в руки українців, ані навіть у напрямі зовнішньої „українізації", висловлюючись большевицьким терміном. Навпаки, все робиться, щоб якнайбільше зрусифікувати армію.

На економічному відтинку у відношенні до України проводиться колоніяльна політика. Взяти для прикладу хоч би бюджет УССР. Він виносить 4 мільярди карбованців. Тим часом сам промисел України, за советськими даними, дає 14 мільярдів доходів. Коли до цього додамо дохід із сільського господарства України, що становить майже половину доходу СССР, то перед нами ясно стане ступінь економічного визиску України.

Якщо б загально схарактеризувати цілість українського господарства, то воно є типово колоніяльним. Україна — це, за большевицьким окресленням, „пшенично-бурячаний район" та, треба додати, сирівцева база для центрального імперського промислу, додаток (гітлерівський „небенлянд") до московської та ленінградської промислових округ, безхлібних та безсирівцевих.

Таке місце України визначили большевицькі у своїх п'ятирічних плянах. І так, у першій п'ятирічці бол дову, позбавлених сирівцевих баз, московської ди карбованців, при чому увесь майже вклал промислу (типове для метрополії), а в Укра всього 144 мільйони карбованців. Зате у вугілля та металю для московського і л понад 2 мільярди карбованців.

Ці принципи советської господарки ціялізмом, ні з засадами економіки, бо спирається, вимагають розбудови пром рення штучних промислових центрів розбудова промислу типова для імпер вдує підбій народів потребою приєднати терени, багаті промислових осередків. І справді, в таких умовах стає незді ття конституції про відділення України від СССР, бо ж це о мку цього устрою, побудованого на імперіялістичних засада о й втовкається в голови громадян України, що їх „наве Русь" з імперіялістичним центром і що шкода й думати ння.

Рівнобіжно з цим — і на побудована — йде і „культурна надбудова" в Украї пролетаріяту" в Україні — комуністична партія ані за ою, ані навіть за назвою не є українська. Зміст її — с оняття, що в нас твердо стало синонімом всеросійс ьківщиною його є не Україна, а Советський Союз раз частіше став заступа-

тися терміном — Росія. Провід її в центрі імперії ., у присі
іщиччина,
розговірна мова її — російська. Стиль її життя, по...онерів-п
їми сидить далеко поза Україною, в народі російському, запалили
кліка хоче нечесно використати для своїх кривавих з...о старика Иосипа
пхнути його до різні з іншими народами і тому підхлібн...у Варвару Товарян-
ньо наслідує його обичаєвість. Навіть сама назва каже, ... руки колючим дро-
компартія, а компартія України. Коли б український наро...чі, живцем вкинули
партію України як авангард і хотів піти її слідами, то
через відречення від українського патріотизму, українсько...мі сталін...ського
го стилю життя і, врешті, самої назви: українець, яку мус... заступити
назвою: совєтський громадянин в Україні.

До цього й тягне всіма силами народи СССР компартія. Використовуючи зросійщення українських міст ще за царизму, компартія всіма силами старається затримати й поглибити це зросійщення. Російську мову об'явлено „городскім язиком", а українську — „колхозним". В урядах, у вищих наукових закладах і в більшості середніх запроваджено російську мову. Учнів і студентів виховується в тому, що, мовляв, російська мова є вища, культурніша і що до „доброго тону належить" говорити російською мовою. Тому, коли запитали студента, чому він, живучи в столиці України, не говорить українською мовою, він відповів: „Д а ж є как-то странно говоріть в Кієвє по-українскі". Становище української мови в „публічній опінії" як „колхозного язика" підтримується політикою партії і „уряду України". Про це свідчать хоч би видавництва України. Наукові, поважніші речі, технічні університетські підручники, праці Академії Наук, особливо праці з ділянки техніки, медицини, економіки, соціології, історії видаються в переважній більшості російською мовою. Переклади з чужих літератур, західньо-европейської і інших, у бібліотеках в Україні можна зустрінути більше книжок російською мовою, ніж українською мовою. Подібно справа обстоїть і з самою російською літературою. З нею просто зазнайомлюють українського читача російською мовою. Підтверджують повище наше твердження і самі совєтські дані. І так, коли в 1936 р. кількість друкованих одиниць в СССР українською мовою становила 3 тисячі округло, то російською мовою вона становила 31 тис.; тираж українською мовою був 69 мільйонів, а російською—438 мільйонів екземплярів („Двадцять літ радянської влади"). Коли на підставі видавничої політики і політики у вищих наукових закладах судити про місце української мови в УССР, то вона у визнач...нні „уряду" УССР є, говорячи словами Драгоманова, мовою для „домаш...отьо ...знищують...зним язиком") та мовою жменьки аматорів-мово-
зн...невинних людей, не щадять п... комсомолки, „все українство УССР міститься...жінок, ні мол... дітей. Ос... це праця вузького кола людей, що вивчають
канадця... фа... ...м постає питання: де шукати причини
6. XII. 44 р. ... ...лішц... ...ивістю „соціялістичного устрою" СССР, чи
чина, Терноп... ...ос... ...тал...? Відповідь на це питання можна дати
ські кати ро... ...дво... ... відношенні між СССР і іншими імперія-
неповин...их ... ...ких х... ... знану українським масам візьмемо
лову сільр... ...а різниці в соціяльній структурі, бачи-
7. XII. 44... ...ова (Заліщ... ...1. Польські імперіялісти намагалися,
на, Тернопіль... ...ти) ...вд з... ...ьку мову українській інтелігенції, як
провідній верстві ...арештовано громадянина Ви...нського ...ого народу, що знаходилася під Поль-
щею. 2. Накинули польськ... ...ах збожево... ...ралися цілком сполонізувати українські міста. 3. Звели у своїй ур... ...грамі питання українства до питання регіонального (совєтського „к... ...ка"), до місцевої особливости. Подібне явище, з більшою чи м... ...ого...ою, повторюється в кожній імперіялістичній державі. Воно вис... ...ноких імперіялістичних державах з тим більшою яскравістю. ...икальну асиміляційну і експлуататорську політику супроти н...иччи... ...ів провадять уряди цих держав. Вдаряючи по пригноблен...ські... Осе...лісти б'ють у найважливіше, — б'ють у провідну верхівку, ...ка... ...ях бол... ...ють передовим ведучим чинником у житті народів. Асиміл...цавс... ...их народу позбавить його мозку і позбавить основної екої ...да... ...ожливо...народу, позбавленого цих двох головних елементів си... ...родук...сь „особливости" та для

являючи, що „Западная Украіна" — це „ісконі ру... русскімі і украінцамі", та автор статті про Герце... сьогодні актуальні слова Герцена, що „вне Россіі ... вянского міра". Від подібних публікацій у видавни... виключаючи і видавництва УССР. Вони, ці прямі зая... сумнівів показують, куди все котиться. Вони прекрас... німається така шумиха довкола „русской філософіі", „р... „русской літератури", вони пояснюють, що це значить, коли говориться „особий склад русского ума" або що большевизм — твір „русской культу... („Правда"). Нарешті, вони пояснюють, як треба розуміти твердження, що Москва — це столиця світового пролетаріяту (Баранський), а червона армія — це армія-визволителька, на якій лежить велика світова місія. Підсумовуючи повище, треба ствердити, що шлях орієнтаціі на большевицький імперіялізм не розв'язав проблеми самостійного існування українського народу, проблеми української держави, не дав перспектив розвитку української культури, не розв'язав ані соціяльних, ані економічних проблем українського народу.

Такий шлях для українського народу відкриває концепція орієнтації на большевицьких імперіялістів. Погляньмо якнайдальше вперед по цьому шляху. Як з попереднього виходить, большевизм в СССР пересів із первісної своєї бази пролетаріяту народів СССР на базу російського народу та почав всіма силами й заходами шукати опори в російських масах. Тут і причини того підхлібного тону большевицьких імперіялістів до російського народу, тут причини того, що большевицька міжнародна кліка нагло запалала російським патріотизмом та прискореним темпом почала регабілітувати виклятих ними ж царів і їх заушників. Але цей факт свідчить про щось більше, як перехід на позиції російського націоналізму. Він свідчить про банкротство большевицького інтернаціоналізму, про банкротство большевизму в національному питанні. В наслідок 26-річного панування большевизму виявилося, що в критичних хвилинах опертися на міжнародному пролетаріяті не можна, що здобути симпатії мас для воєнних цілей можна тільки, загравши на національних інстинктах. Виявилося, що нація не є перехідне явище, зв'язане з періодом якихось соціяльних відносин у суспільстві. Виявилося, що вона є далеко триваліщою категорією і що зникнення її не може обумовитися самою економічною підбудовою, як і сформування її не наступило в наслідок самих економічних чинників. Звідси поворот до нації, але поворот не до всіх народів, а до одного — найсильнішого в СССР. Одначе, що означає цей поворот ... при затриманні політичної системи великодержави, при поході на За... ... систему ще й інші народи. Що ж іншого він може ... еріялізм? Бо що ж можуть зробити большевики, ... тарську революцію в Середній Европі, в Німеч... ...ого народу, зі своїм „особим складом рус... ...ти на раз уже збанкрутований коник міжна... ...цього зробити не можуть! Бо що ж тоді бу... ...ізмом серед кадрів сьогоднішніх виконавців ... може їх Сталін переміняти на нові, ще ... ...родів? Цього зробити він не може, бо ... повороту від нового сталінського НЕП-у ... інтернаціонального комунізму. Остається тільки імперіялі... ...стичні російські чинники. Це, в свою чергу, створює йому відпов... ...о у міжнародних відносинах, іменно позицію поруч інших велико... ...світі. На цю позицію він у практиці вже й пішов, і це щораз біл... ...но для підкорених ним народів. Його політика гніту серед підкорен... ...щораз більше пхає ці народи до боротьби. Вона наштовхує наро... ...роду з положення на шляху, не зв'язанім з імперіялізмом, н... ...імперіялістичнім.

Відкинувши таким чино... ...орієнтації на чужу большевицьку імперіялістичну силу, треба ... ...сили гноблених імперіялізмом народів, що є основною силок... ...о рахувати як на союзника у нашій визвольній боротьбі. ...ого цих сил — це, з одного боку, проблема банкротств... ...епції, а з другого — проблема консолідації цих сил ... Що торкається першого, то

...я практично-політична діяльність великодержав і їх ...лість чи нетривалість їх плянів виявляється в тому, ...розв'язати наболілі світові проблеми сьогоднішнього

...іть питання вільного життя народів і питання соці...их перебудови, що усунула б внутрішню анархію та й...ні.

В цих ос...вних питаннях сьогоднішнього світу большевицькі імперіялі... займають позицію, яку їм диктує їх характер і яка виявляється в наступ...их основних змаганнях: 1. Заперечення суверенности народів і підпорядкування їх трьом найсильнішим великодержавам. 2. Поділ впливами у світі поміж найсильнішими імперіями на засаді співвідношення сил. 3. Тримання в середині народів стану соціяльного хаосу з метою вигравати відповідні соціяльні групи для своїх впливів в середині народів. 4. Практика безпощадного грабунку слабших подоланих народів.

Імперіялістичне змагання підкорити народи вбирає імперіялізм у теорію великопростірних державних одиниць і теорію опіки сильніших народів над слабшими. На цю плятформу офіційно став большевицький імперіялізм. Свою великодержавну позицію він сформулював в ідею визволення слов'ян (всеслов'янські мітинги), а коли ця не покривалася з його цілями — просто в ідею національної великої держави (читай аргументацію Богомольця у відповіді канадійським націоналістам).

Програму поділу впливами в світі та супрематії кількох великодержав над народами визначено на конференціях, що відбувалися впродовж сучасної війни, а зокрема на конференції в Думбартон-Оксі. На цій останній конференції створено конкретний плян повоєнної диктатури над народами. Згідно з пляном фактична влада у світі має спочивати в руках кількох сталих членів Ради Безпеки, які військовою силою гарантують реалізацію своєї волі. Роля народів, що мають брати участь у міжнародному тілі „асаблеї", є часто декоративна, бо вони нічого не можуть рішити без однозгідної апробати постійних членів Ради, а до того й не будуть розпоряджати ніякими військовими силами, що надавали б поваги їх постановам.

По відношенні до себе керівні потуги змагають усунути всяку контролю. Особливо большевики обстоюють домагання, щоб на випадок конфлікту одного з постійних членів Ради Безпеки, рішення не могло запасти, коли заінтересований член Ради Безпеки не дасть на нього своєї згоди.

Таким чином плянується оперта на багнеті система повоєнного ... яка одні народи безпосередньо включає в рамки ... своїй диктатурі шляхом накинення волі за доп... ції. Дії цієї організації, скерованої проти суве... заповідаються досить гостро. Офіційно випов... цим претекстом воюючі держави вмішуються ... них держав, яких невтралітету їм ще не вда...

У відношенні до поконаних народів па... точно усталений на кримській конференці... шевицькі переможці підпорядковують соб... ці щодо поконаних народів обіймають н... веренности народів шляхом контролі ви... грабунок (відшкодування та користання ...есурсів країни). 3. Втягнення народів у імперіялістичну ...знищення невигідних собі елементів. 5. Моральний розклад.

До чого доходить безсоромніст... ...істичне хижацтво, свідчить, мабуть, єдина в історії своїм рабськ... ...капітуляційна декларація болгарського уряду. Таким чином раб... ...майбутнього дає свій передсмак сучасній практиці большеви... ...тів. Оцінимо її зараз з точки погляду її перспектив. Її дві пр... ...ротьба з народами і взаємна боротьба з другими великодерж... ...ся про першу прикмету, то треба мати на увазі, що больш... ...ти будуть мати до діла не з колоніяльними народами, а ...европейськими, що жили державним життям. Боротьб... ...важча, ніж з народами, що досі входили у склад їх імп... ...жемо сказати, що боротьба з ними буде настільки ... імперіялісти з нею не

справляться. Нічого не поможе тут і використання н... відносин у цих країнах. Зійшовши раз на позиції імпе... будуть змушені тягнути за собою всю огиду імперія... народів, з якою вони зараз ідуть в Европу, та вступати ... новими й новими народами.

Друга особливість імперіялістичної програми: панування ... світ... так само не ворожить їм довговічности. Вже сьогодні, під ча... війни і ... наявності спільного конкурента, провадиться тиха, але запекла боротьба м... великодержавними „приятелями". Большевицька підривна акція на теренах, зайнятих союзними військами, змагає до того, щоб цілковито виперти з Европи своїх приятелів по зброї. Збройні виступи в Греції, виступи в Бельгії, Франції і інших країнах є цього свідоцтвом. Англо-американці, в свою чергу, криваво здушують ці виступи, вдаючи, що не знають, з чиєї руки вони походять.

При таких відносинах було б наївно думати, що якісь конференції та паперові акти припинять цю боротьбу та встановлять реклямований „тривалий мир". Навпаки, мусимо бути свідомі того, що боротьба триватиме і розвиватиметься, сягаючи з большевицького боку і по самі союзницькі народи. Серед цих останніх вже сьогодні большевики творять собі випадову базу при допомозі нової форми комінтерну — інтернаціональних профсоюзів.

Реасумуючи повище, мусимо зробити наступні висновки: 1. Большевицькі імперіялісти не несуть світові ніякої позитивної розв'язки наболілих проблем. 2. Народам большевицькі імперіялісти несуть ще більше поневолення, ніж те, яке було до сучасної імперіялістичної війни. 3. Плянований мир — це тимчасова передишка, оперта на багнетах, що має уможливити набрати віддиху для дальшої, ще кривавішої боротьби. 4. Визвольна боротьба народів — це сила, яка буде валити знутра і звалить імперіялістичне панування над народами.

Ліквідуючи фашизм, який по-свойому намагався розв'язати соціяльну кризу в світі шляхом раціоналізації і господарської автаркії, переможці, в свою чергу, не дали нового, кращого ладу, а, навпаки, повернули до стану перед фашизмом, до повної господарської і політичної анархії. У всіх країнах „визволеної" Европи повторяється добре знаний стан з часів після першої світової війни: щокількамісячна зміна урядів, безконечні демонстрації, страйки і т. п. Як і після першої світової війни, постає перед народами завдання знайти вихід з хаосу і руїни. В сьогоднішній ситуації існує, одначе, певна відмінність від ... з якою проводимо аналогію. Сьогоднішня ситуація зверху накинена нар... ...ями. Вона і підтримується ними постільки, по... ...одержавним цілям.

...ки важкого становища, щораз виразніше народи ...-раз натрапляючи на спротив з боку боль... ...н їх самостійний спротив христять ім'ям ...им прикриттям ліквідують. Врешті, фаши... ...ужбу большевиків: і фінські соціял-демокра... ...і балканські селянські демократичні пар... ...большевицькими імперіялістами, і чим ...и з хаосу, — народи починають поєдну... ...ьну перебудову країн з боротьбою проти імперіялізму вза... ...уховно емансипуються, а це їм полегшують своєю політикою бо... імперіялісти. Перед народами лишається тільки один приємливи... шукати власної розв'язки всіх питань свого національного і соціяль... ...ення. Проти большевицького імперіялістичного гноблення народи ...гасла солідарности та дружби народів у світовому масштабі. Р... ...ного імперіялістичного ворога відходять на другий плян дрібн... ...я „за межу" між народами, імперіялістичні елементи в серед... ...народів щораз більше тратять грунт під ногами, а під нати... ...се більше єднаються до спільного блоку боротьби проти і... ...боротьби проти большевицьких імперіялістів поволі викрист... ...дів соціяльні форми майбутнього. Ініціятиву боротьби ... самостійницькі робітничі і селянські елементи, відки... ...реакційних правих буржуазних елементів та агентуру ...ялізму, що зараз штучно

ліберально-буржуазного хаосу, а на майбутнє готує ...о. Соціяльною програмою народів стає ідея співпраці і ... національних суспільств.

...с, нескристалізованість, які панують ще в багатьох наро... ...ли, свідчать про те, що ідея боротьби народів за волю ...больш...ського імперіялізму є щойно в стані народження, одначе, ма... стихійна і організована боротьба під різними видами і в супроводі поки... різних пропагандивних фраз доказує, що ідея вже родиться і що вже недалекий час, коли всі струмки боротьби зіллються в одне річище, в один протиімперіялістичний вал народів.

До середньо-европейського валу залучується і зіллється з ним вал східний. Цей вал має свої особливості. Тоді, коли на Заході іще панує хаос клясової боротьби старого капіталістичного суспільства, на Сході цей тип боротьби вже не існує. Тут існує натомість нового типу неволя, яка не признає права народам на індивідуальний розвиток, заганяючи їх у спільну загороду, та основана в соціяльному відношенні на势 пануванні жменьки упривілейованих вельмож над масою, позбавленою всякого голосу і всякої волі, аж до волі думки включно. Ці народи, взяті в лещата „казьонної" програми, позбавлені права розпоряджатися своїм дорібком, змушені жити впроголодь. Це і є субстрат, з якого будується східний вал.

Підняти цей вал народних хвиль можна тоді, коли щільно підійдемо до життя народів Сходу. Треба відповісти на всі наболілі питання національні і соціяльні народів Сходу. Розв'язка цих питань повинна виходити з конкретної дійсности і бути кроком вперед у відношенні до сьогоднішнього. Не можна шукати застарілих зразків, які могли б усунути деякі хиби теоретичної большевицької системи, але волокли б за собою старі болячки капіталістичної системи. Такий устрій не може прийнятися на Сході. Він не відповідатиме народам Сходу і не могтиме їх потягнути до могутнього пориву. Народам Сходу треба дати перспективу дальшого походу вперед у противагу сталінській протинародній реакції. Такі перспективи відкриє ідея волі: за повну волю народів і за повну волю людини в суспільстві.

Зірвати широкі маси до боротьби треба через підіймання їх проти безпосередніх їх гнобителів — сталінських доглядачів. Треба підіймати боротьбу за краще життя мас, за волю національну й особисту, за вільне володіння продуктами своєї праці, проти терору нквд і партійних гайдуків, проти каторжної праці на війну, проти мобілізації, вивозів, відрив... дітей від батьків і т. п. У цій боротьбі виплинуть революційн... ...аяться серед усіх верств совєтського суспільства. Революційн... ...ред робітництва, визискуваного і гнобленого в... у важкі матеріяльні умови та загнузданого ... вони таяться серед селянства, позбавленог... ного накиненим йому режимом праці та пі... вони є серед інтелігенції, що не продалас... життя коштом інших. Далі, революційні ... ний гніт — диктаторська поведінка нап... мічний грабунок, накинення чужої обича...

Всі ці сили, що діють стихійно, тр... літичної боротьби, спрямувати в одне ...ної боротьби проти імперіялістичної верхівки Сталіна. ...очаткове — це протиімперіялістичний фронт. До нього треба змо... всі протиімперіялістичні сили Сходу. Треба створити плятформу б... ...оти режиму, боротьби за волю народів і людини — за знищен... ...льшевицьких вельмож, за право народів самостійно рішати про с...

Могутнім ударом Сходу і За... ...и треба будовану большевицькими імперіялістами світову ...

М. В—ак.

БОЛЬШЕВИЦЬКА РОЗВ'ЯЗКА НАЦІОНАЛЬНОГО ПИТ[illegible]

Мета цієї статті — документально доказати, що: а) СССР — [illegible]чого і[illegible]шого, як лише нова російська імперія, та б) національний утиск в СССР не був явищем випадковим, не був роботою окремих людей, „ворогів народу“, а був глибоко продуманою реалізацією плянів Леніна—Сталіна, свідомою тактикою свідомого російського імперіялізму.

СССР — це нова форма російського імперіялізму, що новими, большевицькими методами, під гаслом „світової пролетарської революції“ змагає до підпорядкування собі всього світу та встановлення цим шляхом російської світової імперії.

Большевицьку розв'язку національного питання треба розглядати: а) як розв'язку національного питання взагалі і б) як розв'язку національного питання в Росії. В суті речі призначенням і своїм завданням ці розв'язки одна від одної не відрізняються, бо і перша, і друга є засобом побудови російського імперіялізму. Лише в першому випадку обґрунтовано питання дальшого розвитку російського імперіялізму, а в другому подано методи втримання в рамках держави народів, поневолених Москвою раніше.

Російські большевики перший раз поважно обговорили національне питання і дали його розв'язку на VII-ій партконференції 1917 року (національне питання вони порушували і на попередніх конференціях та з'їздах, але на цій це питання було поставлене окремо і специяльно). Тут же було прийнято і обґрунтовано право „самовизначення“ народів. Цікаво, чому це сталося саме на цій конференції.

1917 рік—рік початку революції, рік розвалу царської Росії. Падаючу імперію кинулися рятувати большевики. Врятувати Росію можна було лише через усунення того, що її підривало і нищило. А цим саме й було нерозв'язане національне питання (бо ж соціяльний момент для поневолених народів виплив із національного).

Народи, що досі входили в склад Росії, нетерпляче ждали її ослаблення, щоб, нарешті, відірватися і створити власні держави. Відірвання цілого ряду народів від Росії означало б повний її розвал як великодержави. А це суперечило п[illegible] большев[illegible]ів: врятувати Росію. Отже, треба було щось придумати [illegible] при Росії, і відвернути їх увагу від самостійн[illegible] Треба було тим народам дати „спільний [illegible]а порушення на VII-ій партконференції на-[illegible]

[illegible]ів за владу йшла в першу чергу проти [illegible]й була потрібна їм допомога інших на-[illegible]Сталін у своїх „Питаннях ленінізму“ (роз-[illegible]ї гострої боротьби проти царату була [illegible]був уосібленням „русского жандарма“, Ск[illegible]штовхувало ті народи від Росії, тобто валило Росію. Отже [illegible]большевиків проти царату мала — поза метою захоплення влади—пр[illegible]зити ці народи до большевицького руху, тобто до нової „неделімой[illegible]

Большевики були свідомі [illegible] центральна Росія“ не може довго втриматися без допомоги країн, ба[illegible]ровину, паливо, харчові продукти („Політика радянської влади в [illegible]му питанні в Росії“ — Сталін). Але ж ті країни горіли ненавистю [illegible]отіли відірватися від неї. Щоб вдержати в однім цілім ті народ[illegible]к казав Сталін, „ліквідувати залишки недовір'я до великорос[illegible] проєкт конституції в 1936р.). Своєю розв'язкою національного [illegible] проголошенням ***права*** на „самовизначення“ большевики [illegible]и. Це була друга причина порушення большевиками наці[illegible]

Тепер ближче познайоми[illegible]ції VII-ої партконференції про національне питання.

...які входять у склад Росії, повинно бути визнане *право* ...я і на утворення самостійної держави"... „...питання ...льне відокремлення не дозволено змішувати з питанням ...окремлення тієї чи іншої нації в той чи інший момент. Це ... пролетаріяту (читай: Москва) повинна розв'язувати в кожному ...му в... ві цілком самостійно з точки інтересів всього суспільного ...тку й ін...есів клясової боротьби пролетаріяту за соціялізм" (читай: з ... зору потреб російської революції. – Історія ВКП(б), стор. 180).

А в постановці цього ж питання взагалі, не лише в Росії, Сталін каже: „Це не значить, звичайно, що пролетаріят повинен підтримувати кожний національний рух, скрізь і завжди й у всіх конкретних окремих випадках. Річ іде про підтримку таких національних рухів, які спрямовані на ослаблення та знищення імперіялізмів, а не на їх скріплення і збереження. Бувають випадки, коли національний рух окремих поневолених країн іде в розріз з інтересами розвитку пролетарського руху. Само собою розуміється, що в таких випадках не може бути і мови про підтримку" („Питання ленінізму", стор. 47).

Так само говорив Ленін, завдаючи питання: „Невже ж визнання ***права на самовизначення націй*** вимагає підтримки всякої вимоги, всякої нації самовизначитися?" („Національне питання в нашій програмі" — Твори, т. V-ий).

З вищенаведених цитат ясно видно, що не кожна нація має право здійснити для себе право „самовизначення". Тут і виникає питання: коли і яким націям дається таке право?

Чиє національне питання большевики розв'язують позитивно, тобто: чиї національно-визвольні рухи вони підтримують,—це сказали ми загально словами Сталіна („річ іде про підтримку таких національних рухів, які є спрямовані на ослаблення та знищення імперіялізмів"). Іншими словами, цю думку можна передати так: большевики підтримують усі національні рухи, які спрямовані проти імперіялістичних конкурентів Москви в той чи інший спосіб. Для підтвердження цього наведемо кілька конкретних прикладів:

В 1917 р. Фінляндія зажадала від Тимчасового уряду Росії визнання права на відірвання і створення самостійної Фінляндії. Тимчасовий уряд на це не погодився. А як поставилися до цього большевики? „На чий бік ми повинні стати?"—питається Сталін і відповідає: — „Очевидно, на бік фінляндського народу, тому що не мислиме насильне удержання, якого б то не було народу, в рамках єдиної держави".

На перший погляд — ця цитата підтверджує правдивість большевицького визнання самовизначення народів. Але насправді—справа виглядає цілком інакше. Адже ж відірвання Фінляндії від Росії ні... ...ко...номічному відношенні не вплинуло рішуче негати... ...волюції в Росії, навпаки, визнання її самостій... ...виків величезне пропагандивне значення, роб... ...волених народів. А коли врахуємо, що це ... „русского жандарма", то самозрозуміло, щ... ...вити прихильно до большевицького руху. ... большевики визнали самостійність Фіня... ...мент, це було проти імперіялізмів—конку... ніколи не визнавали.

Але як поставилися б чи постави... ...кав...г, наприклад: „Я особисто,—каже Сталі... ...у, наприклад, проти відокремлення Закавказзя, беручи до у... ...ий розвиток Закавказзя і Росії, певні умови боротьби пролетаріят... ...промова на VII-ій всеросійській конференції РСДРП).

Яка ж корінна різниця! Поста... ...у питання: чому Сталін проти відокремлення Закавказзя? Бо від... ...авказзя від Росії вплинуло б на хід большевицької революції, а ... ...лу Москви негативно в економічному відношенні (Баку) і ... ...дкрита брама для інших імперіялізмів). Те, що вможливи... ...ндії, тут себе не оправдувало, бо вграти були б завели... ...вказзя не було спрямоване на послаблення і знищення вор... ...періялізмів, воно і нищило б, підривало б російський імп...

Дехто, одначе, читаю... ...аліна („але якби народи Закавказзя все ж зажадали ... звичайно, відокремилися б

і не зустріли б з нашого боку протидії")... (там ж
лін не обстоює виключности „так", а подає лише в
голос тих народів. На це даємо таку відповідь. Коли
мостійники зажадали створення самостійних держав на
них. федерацій, то їх виступ XII-ий з'їзд партії (1922 р.) б
жено татарських самостійників (Султан Галієв), узбецьких
і інших. Треба пам'ятати, що всі ці люди довгі роки боролись як чл
партії. Коли ж додати, що большевикам щойно в 1936 р. вдалося ос
збройною силою (акція Будьонного) знищити національні „ухили" тих нар
стає цілком ясно, що слова Сталіна про те, що закавказці не зустрінуть перешкод за відділення Закавказзя від Росії з боку большевиків, є звичайнісіньким блахманом. Наведемо ще приклад:

„Ніхто не може, не має права насильно втручатися в життя нації, але це не значить, що с-д не боротиметься, не агітуватиме проти шкідливих установ нації, проти недоцільних вимог нації" (Сталін: „Марксизм і національне питання").

Здається, ясно, але справа в тім, що під „шкідливі установи" і „недоцільні вимоги" можна підтягти різні поняття. Напр.: мабуть „шкідливою установою" був би наркомат важкої промисловости й війська в УССР, бо такого не було, а домагання цього було б також „шкідливим". Під „недоцільні домагання" можна б підтягти не лише саму боротьбу за державу, але й такі справи, як, скажемо, школа, культосвітні чи інші установи. Нам тепер ясно, чому не прийнято до комінтерну, як рівну з компартіями інших народів, Українську Комуністичну Партію (УКП). Це було „недоцільне домагання" нації. Звичайно, що це не доцільне для московських імперіялістів, бо воно вимагало рівних прав українців з росіянами. А Москві краще, щоб український народ перед світом репрезентувався не сам, а через неї. Ясно також, чому большевики виступили проти самовизначення Польщі. Це також було „недоцільне". Під кутом російської імперіялістичної доцільности треба розглядати національну політику большевиків. От тому то „недоцільним" було творити окрему республіканську чи партійну владу для російської республіки. Бо ж Верховна Рада СССР була водночас Верховною Радою РСФСР. ЦК ВКП(б) був водночас центральною партійною владою для РСФСР. В суті речі це означає, що центральна влада в РСФСР, державна і партійна, є найвищою владою для всіх т.зв. союзних республік під маркою союзної влади. Це „доцільне" і не суперечить марксизмові.

Поза московською імперією большевики цю справу розв'язують трохи інакше. Тут, звичайно, національний рух спрямований проти конкурентів Москви. Тому тут можна підтримувати ці рухи. Тому то„... боротьба єгипетських купців ... інтелігентів за незалежність Єгипту є, по тих же причинах,
... люційною, не дивлячись на буржуазне походження і
... єгипетського руху, не дивлячись на те, що вони про-
... англійського робітничого уряду за збереження
... чин боротьбою реакційною, не дивлячись
... ія членів того уряду, не дивлячись на те,
... ворю про національні рухи других, біль-
... країн, як от: Індії, Китаю. Кожний крок
... гує права демократії, є ударом парово-
... сумнівно революційним" (Сталін: „Пи-
... тання ...

З цієї цитати видно, ... мовці питання в середині Росії і поза нею є корінні різниці. Боротьба ... ких, середньоазійських чи українських самостійників є регресом, ух... азного націоналізму, хоч ті самостійники є комуністами (УКП, Ход... годі як боротьба єгипетської буржуазії є революційною. В чому суть ... ановки? Відповідь проста. Всякий національний рух у межах Ро... аний лише проти Росії, він валить російський імперіялізм, і тому ... ого поборюють; національний рух поза Росією, спрямований про... Росії, ослаблює їх силу, і тому большевикам корисно його під... м випадку — проти Англії).

Хіба це не стара, доб... ювана метода всіх імперіялізмів? Чи ж не так робила Німе... до СССР, „оплакуючи" долю народів, поневолених СССР... ючи їх?

...овок: ***визнання большевиками права самовиз-*** ...***ом здійснення і скріплення російського імперія-*** ...ям цього є історія 26-річного їх панування. Зрештою, про ... Сталін: „Питання стоїть так: використані вже революцій... можн... що в надрах революційно-визвольного руху поневолених ... чи ні, і коли не використані, — є надія основно використати ці можли... для пролетарської революції, перемінити залежні і колоніяльні краї із ...зерву імперіялістичної буржуазії в резерв революційного пролетаріяту, в союзника останнього" („Питання ленінізму", стор. 47).

Чи це дає якусь хоч частково позитивну розв'язку національного питання поневоленим народам? Ні! Це лише міняє буржуазного пана на пролетарського - нового російського імперіяліста (перемінити з резерву буржуазії в резерв пролетаріяту).

Про те, що національне питання большевики використали як засіб збереження російського імперіялізму та що право самовизначення є звичайним знаряддям у їх руках, ще виразніше каже Сталін: „Я можу визнати за нацією ***право відокремитися***, але це ще не значить, що її зобов'язав це зробити. Народ має право відокремитися, але він, залежно від умов, може і не скористатися цим правом" (доповідь на VII-ій конференції). Іншими словами: якщо дане відокремлення корисне для російських імперіялістичних плянів, тоді його можна дозволити, а якщо ж ні, треба до нього не допустити. Більше коментарів тут не треба.

Тепер нам лишилося дати відповідь на питання: чи маємо слушність, утотожнюючи большевизм з поняттям російського імперіялізму, або: що є метою пролетарської революції? На це дає відповідь Ленін: „... розпад Росії, якого хоче ППС, відмінний від ***нашої мети — повалення самодержавства***" (Ленін: „Національне питання в нашій програмі"). Значить, Ленінові йшлося не про визволення народів від національного гніту через розвал імперії, а про зміну форми влади, про зміну імперіялістичної влади — самодержавства, імперіялістичною владою, диктатурою російського пролетаріяту.

Учень Леніна Сталін підтверджує це, кажучи, що „революція врятувала Росію від розвалу" („Статті і промови про Україну"). Що це значить? Знаємо, що в 1917—18 рр. від Росії відділилися майже всі поневолені народи, спричинюючи тим розвал російської імперії. Отже, думку Сталіна можна вис... ...и іншими словами: революція зберегла російську імперію, силою поневоливши знов ті народи, що відірвалися були від Росії. І не дарма на І-му З'їзді Рад СССР, 30. XII. 1922 р., з нагоди створення СССР, Сталін тріюмфально заявляє: „... сьогоднішній день є ... днем торжества нової ... " Безперечно, читаючи цю доповідь Сталіна далі, стрінем... ..., от хоч би: „Росія зібрала довкола себе народи со... ...рити прообраз світового СССР". Але колі... СССР, то згори треба сказати, що це є пр...

А тепер дещо про ***методи*** цієї п...

Щоб прикрити свою дійсну мету ... лосили клясову боротьбу. Клясова бо... ня російської революції на практиці. ... як партія пролетаріяту ставить свої... ...и ти самовизначенню не народові і нац... ... національно... сти. Інтересам саме цієї боротьби пов... ...орядкувати вимогу національного самовизначення"... і „що мар... ...оже інакше, як умовно, і саме під вищезазначеною умовою, виз... ...огу національного самовизначення" („Національне питання в наш... ...і").

І тут Ленін нічого нового не... Це перелицьовування старого „діли і пануй".

Лишилося ще обговорити, я... большевики наділюють ті народи, „які з тих чи інших причин... ...аще лишитися в рамках цілого" — Росії. Та заки ми це с... ...питати Сталіна: які ж то народи добровільно хочуть ост... ...лого? Відповіді на це немає. Бо всі народи, що входять у... ...ені до нього насильно. Але допустім недопустиме і скаж... ... хоче лишитися при Росії. Які ж його тоді права? Бо... ...бласну автономію". Таким

правом „обласної автономії“ були наділені народи: укр... вірменський і інші, або, інакше кажучи, всі т. зв. „со... автономними областями одного ц лого СССР. Большевик... ку національного питання в Росії „обласну автономію“ про... тономії“. Чому? „Культурна автономія“ дає право даній на... культурою скрізь, де б члени цієї нації лише знаходилися, ... коли ... раїнець жив у Москві, то він мав би право говорити там по-українсько... ніхто не мав би права сказати, що він говорить „мужицькою мовою“ або... його „нє панімаєт“. При таких же правах в армії, скажемо, на Україні бу... б не лише українська мова, але й виховання її проходило б на прикладах української історії.

Але большевики прийняли „обласну автономію“. Ось як характеризує її Сталін: „Вона (обласна автономія) не межує людей за націями, вона не зміцнює національних перегородок, навпаки, ламає національні перегородки і об'єднує населення для ... межування за клясами ... і вона дає можливість найкраще використати природні багатства области й розвинути продуктивні сили“ („Марксизм і національне питання“).

Як видно з повищого, то справді варто було Сталінові так багато писати для оборони „обласної автономії“. Бо справді вона дає неабиякі користі. От хоч би:

1. Держава (Москва) має право розкидати населення даної нації скрізь і змусити його підпорядкуватися впливам більшости (російським).

2. На терені области держава має право вводити державну (соціялістичну) мову, школу, культуру й інше, а даний народ не має права заперечити, бо це була б „оборона національних перегородок“ або „недоцільні домагання“.

3. Держава може всі промислові центри (фабрики, копальні) підпорядкувати собі безпосередньо, от як це є з Донбасом і Кривим Рогом.

Здається вистачить.

Не можна тут оминути також окреслення Сталінових форм цієї автономії: „Радянська автономія допускає найрізноманітніші форми і ступені свого розвитку. Від вузької адміністративної автономії (німці Поволжжя, чуваші, карели) вона переходить до широкої, політичної автономії (башкири, татари, киргизи). Від широкої політичної автономії — до ще більш розширеної її форми (Україна, Туркестан), нарешті, від українського типу автономії — до вищої форми автономії, до договірних відносин (Азербайджан). Ця елястичність радянської автономії становить одну з перших її переваг, бо вона дає змогу охопити всю різноманітність країн Росії...“ („Політика радянської влади в національ... питанні в Росії“).

... поняття це... ...й автономії вказує, що в даній державі є чинники ... ...ряді і ... ... А коли так, то чи така державна система є со... ...чи звичайн... ...перією? Про це чомусь Сталін не згадував... Про ... ...уло згад... ... РСФСР — це центр, який регулює за своєю ім... ...ю „до... ...ні форми советських автономій.

...шев... ...ядку (національне питання) далеко пішли від ... ...яхом створення „автономій“ і „республік“ ... ...еження і скріплення російської імперії — ... що ми хочемо цим оборонити „культур... ...автоном... ...бираємося. Ані культурна, ані обласна автономія не дає того, ...род потребує для життя і розвитку. Ми стоїмо на принципі, що так... ... які бажали б остатися в рамках цілого, не було й не буде. Це і... ... заторкнули тому, щоб показати з усіх боків справжнє обличчя боль... ...о імперіялізму. Метою наших висновків було доказати, що між імпері... ...буржуазними і пролетарськими для поневолених народів різниці не...

Відкидаючи всі автономії, ...й обласні, знаючи, що немає таких народів-націй, які не хотіли б ... ...ній державі, а добровільно пішли б „в рамки цілого“, тобто в чу... ... ***видвигаємо систему вільних національних держав усіх ... народів, побудованих на етнографічному принципі.***

…ІКОЛИ НЕ МОЖНА ЗАБУТИ...

…ді 1945 р. позначуються великими міжнародними й міждержав- …мере… …, які стоять у певному відношенні і до українського народу …його визвольної боротьби. Оце гітлерівська Німеччина, яка консеквентно …мувала до своєї катастрофи, опинилася вже на її порозі. Отак неславно …икне зроджений у пустих головах гітлерівських теоретиків міт про німецьку непереможність, розвіваються імперіялістичні сни про безподільне панування над іншими народами, а після коротких „світлих" днів гітлерівської імперії наступає її сумерк...

Є у світі звичай, що під час конання і після смерти людини інші люди на основі обсервації її життя та взаємин із нею висловлюють про неї свій осуд. Сьогодні, після більш 3-річних дикунських страхіть гітлерівського панування в Україні та в обличчі нових таких же самих варварств сталінсько-більшевицького імперіялізму, такий осуд у відношенні до конаючої гітлерівської Німеччини робить український народ.

Мета цієї статті — розкрити, що саме в час ганебного гітлерівського поневолювання України та жахливого винищування українського народу в ім'я росту німецької „вищої раси" ***сталінсько-большевицькі імперіялісти співпрацювали з гітлерівцями.*** Головно й передусім там, де йшлося про знищування третьої в Україні — протиімперіялістичної сили — революційно-визвольного самостійницького руху українського народу.

Незатертим ганебним історичним фактом, явним доказом співпраці гітлерівсько-німецького і сталінсько-большевицького імперіялізмів є знаний совєтсько-німецький договір про ненапад, підписаний 23 серпня 1939 р., який — за словами тодішнього предсідника совнаркому СССР і наркома заксправ В. М. Молотова на засіданні Верховної Ради СССР від 31 жовтня 1939 р., — „поклав край ненормальним відносинам", бо „прийшло зближення й установлення дружніх відносин між СССР і Німеччиною". Обидва імперіялістичні хижаки тоді поділилися землями українського і польського народів і 28 вересня того ж року підписали в Москві „договір про дружбу і кордон між СССР і Німеччиною". У своїй промові Молотов ще повідомляв, що „останні господарські переговори німецької делегації у Москві і проходячі в даний момент переговори совєтської господарської делегації в Німеччині підготовляють широку базу для розвитку товарообміну між Совєтським Со…ом і Німеччиною". ***Такі „дружні" і „нормальні" відносини між Сталі…ом і Гі… …ом заіснували саме в той час, коли останній в…не…м і ме… … …бивав європейські народи і накладав на їх шиї в… …я ожа не… …ючи основу широкої гітлерівської імперії, яку …ля …мален… охрищено потім невинною назвою „нов… …а".*** Але … задуми бачив тоді ввесь світ, і їх не міг не … …лін. Та… на те, Сталін пішов на повну співпрацю з… …ючи дозволити гітлерівсько-німецькому імперія… …кри… визвольними рухами поневолених Гітле… в майбутньому знесилену тією боротьб… ких перешкод із боку тих же визволь… СССР. Ясно, отже, що не прагнення да… …и європейським народам керувало большевицькою політикою, … большевики найбільше горланили і горланять про „демократію" … „найбільш дружелюбне ставлення до всіх народів". ***Большевиц… …лика проходила і проходить під кутом інтересів сталінськ… …вицького імперіялізму.*** При тому всьому большевицькі вожді … змагаючи до своєї мети, послуговуються всякими засобами, від … …ої брехні до жахливого терору включно. Чи ж у своїй промові … Верховної Ради СССР 31 жовтня 1939 р. Молотов не говорив, що … про совєтизацію прибалтійських країн вигідна тільки ворогам і … …єтським провокаторам?" А Сталін у своїй доповіді з нагоди … …втневої революції 6 листопада 1941 р. найвиразніше сказав: … може бути таких цілей війни, як нав'язування своєї волі і с… …ським і другим поневоленим

народам Европи, очікуючим від нас допомоги. Наша
помогти тим народам в їх визвольній боротьбі проти
після того уможливити їм цілком вільно влаштуватися на
вони хочуть. Ніякого вмішування у внутрішні справи других наро
Сталин: „О велікой отечественной войнє Советского Союза", стр.
правду, отже, говорив Сталін, коли ці його слова сконфронтувати з теп
ньою дійсністю? Чи справді большевики не вмішуються в справи других
родів — польського, грецького, румунського, мадярського, словацького, чеського й ін.? Та не треба забувати, що в той час, як Сталін складав такі обіцянки, Совєтський Союз був дуже загрожений у своєму існуванні, й тому кожен рух, спрямований проти гітлерівського імперіялізму, був і в інтересі большевиків.

Та не тільки таке ставлення большевиків до інших народів світу. Воно таке ж „дружелюбне" й у відношенні до народів, які вже більш чверть сторіччя під їх режимом і яких вони вважають „інтегральною" частиною т. зв. советського народу. Пригадаймо виступ Сталіна по радіо 3 липня 1941р. Він тоді говорив: „Колгоспники мають виганяти всю худобу, хліб здавати під охорону державним органам для вивозу в запільні райони. Все цінне майно, в тому числі і кольорові метали, хліб і погінний матеріял, усе те, що не може бути вивезене, треба безумовно знищити..." Такий наказ видав „батько народів" Сталін, не зважаючи на те, що величезна більшість населення залишалася на рідних землях і мусіла мати хліб, щоб прожити. З того часу знані численні виступи українських селян і робітників (на дніпропетровських заводах), які зводили боротьбу проти вивозу хліба, худоби і машин, маючи на увазі не те, щоб все це передати німецьким окупантам, але щоб мати що їсти і мати верстат праці.

В середині 1941 р. місце сталінсько-большевицького імперіялізму перейняв такий же кривавий гітлерівсько-німецький імперіялізм. Мета його була ясна. Її визначили у своїх божевільних писаннях недоумні німецькі вожді. Наймаркантніше з'ясовано її у гітлерівських політично-вишкільних матеріялах, що узмістовлюється у таких коротких, зовсім недвозначних словах: „Шлях до панування німців над усією Европою веде через підбій Східної Европи. Тут величезні простори. Тут Україна, батьківщина герман, колись держава готів і варягів. І тут, на сході Европи, в урожайній, безмежній Україні наше майбутнє. Це свята земля майбутнього німецького народу. І тут ми розживемося в добробуті і достатках та скоро і розмножимося. Нас тепер 100 мільйонів. Коли к... обудемо Україну і Східну Европу та будемо мати ці хлібод... ...років зростемо до 400, а то й 500 мільйонів та засе... ...икою небезпекою в цьому є значна розмножуваль... ...Але після війни слов'янські й усі інші негерм... ...ні з Европи. Уся Европа стане батьківщиною ге... ...божевільна теорія попереджувала гітлерівську пра...

...цих теоретичних заложень, за старими випробув... ...иками: „діли і пануй", — українські землі розшматова... ...і губернії, райхскомісаріяти, зони військових окупаці... ...робітників, інтелігенцію, за малими винятками продажних гадів, ...шли на агентурну службу новому займанцеві, поставлено в роль... ...відношенні до гітлерівських панів. Цього відношення навіть ніде не п... ...я. Скрізь поміщуваний напис: „Тільки для німців" мав кожному гро... ...і України пригадувати, що не він господар української землі, а ст... ...вим гітлерівським „господарем" умови не давали не лише підстав на ... й на убоге, напівдике животіння. Разом із тим в Україні прохо... ...ий матеріяльний гніт, страшна експлуатація і повне обмежен... ...о росту. „Тубільне населення", або „люди в одягах строкатих к... ...ак залюбки висловлювалися про українців гітлерівці, намага... ...сунути навіть наше національне імення. Диковинними німец... ...и українці мали бути так обмежені в матеріяльному від... ...огли й подумати про ніщо інше, як тільки про те, як про... ...багатій землі з ласки нового

а. Шкільництво в Україні знищено. Бо гітлерів- ...каво мати вчених людей, це забезпечено тільки за ... а їм ... реба було тільки робочої сили. З України гітлерівські о... вивезли понад 3 мільйони здорових мужчин і жінок на каторжну ... працю, переслідуючи таким чином потрійну мету: 1) мати дешеву р... силу; 2) усунути з України бойовий молодий елемент, найбільш здібний скріплювати ряди революційно-визвольних самостійницьких сил, що від самих початків німецької окупації пішли на широку політичну, а згодом збройну боротьбу з наїзником; 3) припинити, нарешті, таким чином природний приріст населення України. В церковному житті, для внутрішнього розбиття, окупант дозволяв множитися всяким сектам, які, проголошуючи, що „всяка влада від Бога“ та „не треба противитися злу“, допомагали йому затягати на українські шиї ярмо неволі. Одною з жахливих займанницьких практик було переселювання населення України в інші райони, а на його місце насаджування німецьких колоністів і наділювання їм української землі. В сільському господарстві затримано большевицькі форми, як найбільш здатні до всебічної експлуатації і визиску селянства, змінюючи тільки вивіску з „колгосп“ на „громгосп“. Коли ж до того всього ще додати масові розстріли ні в чому неповинних громадян України, арештування, прилюдне биття і катування, вішання, спалювання в душогубках, що треба вважати найбільшою ганьбою XX-го сторіччя, та, нарешті, підпали українських сіл, насильний вивіз населення України на Захід, грабунок музеїв і всяких культурних цінностів України під час відступу, — то це дасть тільки мініятюрний образ жахливої підгітлерівської дійсности в Україні 1941—1944 рр. Український народ, а зокрема український революційно-визвольний самостійницький рух робить підсумки того горезвісного періоду підгітлерівського панування.

Але в тому підгітлерівському періоді український народ виступав не лише в ролі страждальника. Він дав докази своєї великої живучости, створюючи активний опір окупантським затіям шляхом широкої акції роз'яснювання всіх ворожих намагань, підтримування на дусі та організування власної незалежної збройної сили — Української Повстанчої Армії. Під час свого перебування в Україні гітлерівський окупант завдав українському народові дуже важких ударів, але ж і самому йому довелося дорого платити за свої звірства. Свідки цієї боротьби — спалені українські хати і церкви, українська кров на стінах тюрем Києва, Львова, Рівного і Харкова, високі могили знаних і не знаних імен героїв-борців за волю України. Свідки цієї боротьби — десятки тисяч гітлерівських наїзників, які, шукаючи на чужих землях широких просторів і безвільних рабів, здобули тільки місце на власні могили.

Большевицька Москва пильно слідкувала за тим ... В той час, коли Червона армія була змушена відсту... менш цікаве те, як жив і як боровся український ... німецьких невдач на Сході, коли зродилися можл... вороту на Україну, большевики України почали ... Найбільшою небезпекою для большевиків, які ... кордонів і, зграбувавши народ та залишивши ... (у Львові — 10 тисяч, в Луцьку — 3 тис., в ... тис.), втекли далеко на схід, залишивши широкі н... то те, що народ перестав вірити большевицьким о... активно скріплювати сили українського революційно-визвольн... ницького руху. Червоний Кремль ще дужче затривожився появою ... збройної сили, УПА, яка в своєму ідеологічно-політичному заложенн... а боротьбу за Українську Самостійну Соборну Державу проти оби... еріялізмів — гітлерівсько-німецького та сталінсько-большевицьк...

І вже тоді сталінсько-большевицьк... іялізм опрацював способи й методи наступу на український само... рух, переслідуючи подвійну мету: 1) розбивати його і ... позиції, називаючи його агентурою найбільш зненавиджено... кого імперіялізму, щоб 2) шляхом цим разом своєї тихої спі... ми поліційними органами завдавати українському самостійни... йдошкульніших ударів, щоб таким чином промощувати со... бою України по меншій лінії опору. Так народилася нов... ичних хижаків.

Бо як же ж пояснити той факт, що тоді, коли укр...
вився в боротьбі з гітлерівськими поневолювачами, сталінс...
стів і диверсантів так, як і гітлерівці, грабували й убивали украї...
лення та палили села.

Тут наведемо тільки деякі ганебні звірства цих „сталінських соколів...

Сталінські парашутисти влітку й восени 1943 р. та на початку 194... ***пограбували*** українські села: Смотричівку, Рудну, Тинну, Калинки, Корбчеївку, Смотрицького р-ну; Іваньківці і Борщівку, Сатанівського р-ну, Кам'янець-Подільської области; села Олевського р-ну, Житомирської области; село Мар'янівку, Домбровицького р-ну; села Рудники і Черник, Цуманського р-ну; с. Омельно, Колківського р-ну; села Липів, Войник, Соснину, Туличів, Будків, Коритницю, Залчичі, Твориничі, Шельвів, Крухиничі і Марковичі, Локацького р-ну, Рівенської области.

Сталінські парашутисти ***спалили*** українські села: Кривицю і Липицю, Сарненського р-ну; с. Скригитівку, Луцької области; с. Мокре, Дубенського р-ну; с. Кобильну, Межиріцького р-ну; с. Пнівне, Пинського р-ну; села Стару Рафалівку, Бабку і Вороне, Рівенської области.

Сталінські парашутисти ***вбили***: 3 селян в с. Майданівці, Степанського р-ну; 6 селян в с. Підгородне, 9 селян в с. Батьківці, 2 селян в с. Будераж, 3 селян в с. Мостах, Мізоцького р-ну. В с. Ступно, Мізоцького р-ну, по-звірськи знищили всіх стійкових, які оберігали село від гітлерівських варварів; в с. Красногірка, Сарненського р-ну, вбили 6 селян; 1 селянку — в с. Іваньківцях, Кам'янець-Подільської области; 20 селян вбили і спалили в с. Борове, Сарненського р-ну; вбили 60 селян в с. Стара Рафалівка, Рівенської области; 60 селян — в с. Радка, Демидівського р-ну, Рівенської области; вбили 180 селян, спалили б. 100 хат і зграбували 600 штук худоби в с. Карпилівка, Сарненського р-ну.

Тут обмежуємося тільки деякими випадками грабунку, підпалів і вбивств, що їх вчинили сталінські парашутисти. Щоб тільки порахувати всі злочинства сталінських розбишак із того часу, на те треба товстелезної чорної книги. Таких випадків тисячі-тисячі по всій Україні. Отак спільно знищували український народ сталінські і гітлерівські імперіялістичні гади.

Але цього роду злочинства супроти українського народу далеко ще не вичерпують усієї гидоти сталінсько-большевицького імперіялізму. В наших руках знаходяться ще й ***численні автентичні документи свідомої і плянової співпраці большевицького нквд з гітлерівським гестапом.*** Деякі з них виявляємо на цьому місці:

А... нквд ...ік... Клевань, на Волині, по псевді „Доктор" був посланий ... для роблення доносів на свідомих українців і
винищув... ...по. На допитах цей агент зізнав, що він спричинився до ... ...яння людей у Рівенському р-ні, м. ін., села
Ставок, ... Рів...

Кухарук ... ...чівка, на Волині, агент нквд, псевдо — „Кузнец". На доп... ...нав: „Через працівника гестапо Онуфрійчука
з Олики я ви... ...ало Миколу Мостовича з групою 8 людей, в
тім числі ... з Луччини. Від мого зверхника по агентурній
роботі я діст... ...ти український революційний рух із допомогою німецької поліції. ... ...етою я зв'язався з гестапом в Дубні і подавав інформації через аген... ...квд ... псевді „Казанцова". Мною підготовлена акція 1. IX. 43 р. в с. Грядки, Вер... ...кого р-ну. Для прикриття своєї юдиної роботи, в порозумінні з німецькою ...цією я перебував у той час теж у
селі Грядки і мав в час оточен... ...втікати не до лісу, а на поле, куди
німецька поліція мала стрілят...".

Сидорчук Мілетій з с. Д... ...оцького р-ну, агент нквд з 1939 р.
під псевдом „Іван", зізнав ... ...працю з німцями: „Від начальника
нквд Соловйова я дістав інст... ...тися з німецькою поліцією і за її
допомогою поборювати рево... ...тьбу українського народу. Я виконав таку роботу: доніс німця... ...ділу УПА в с. Ляшівка, Острізького р-ну, що викликало а... ...ило 4 особи. В травні 1943 р.
викликано мною акцію на ... ...я, в якій замордовано 64 особи
та спалено всі господарст... ...повстанцями Мізоча я доніс

...ґанці повезли в напрямі с. Мостів, і це викликало бом-... села. На мій донос німці провели акцію в с. Ступні, де ...ька господарств. Я особисто спричинився до спалення цілого с. ...с. Мізоча і с. Суймів, Мізоцького р-ну".

...окіл Адам, псевдо „Лащук", зізнав: „5-го січня 1943 р. за дорученням ... я здався у німецький полон. Для здобуття довір'я гестапо я дав брехливі матеріяли про ряд полонених, яких німці розстріляли. В 1943 р. я за дорученням нквд брав активну участь у поборюванні революційного руху, в паленні сіл та вимордовуванні населення німецькою поліцією."

Ось тільки деякі факти, як на спілку з імперіялістичними бандитами Гітлера большевицькі імперіялістичні банди „визволяли" український народ. Там, де постало питання, кому грабувати народи і працюючі маси, імперіялісти гризлися між собою, як собаки. Як тільки постала загроза імперіялістам з боку народів, тоді вони знаходили спільну мову та творили спільний фронт проти народу.

У відповідь сталінсько-большевицьким імперіялістам на усі скажені їх напади на український народ ми запевняємо: ніякі діявольські пляни спільної боротьби проти народу, ніякі грабунки, вбивства і палення сіл бандами нквд і нкгб, ніякі „ідейно-політичні" брехні їх не врятують. Народ не сліпий. Він виразно бачить бандитське імперіялістичне обличчя. Спільний протинародний наступ імперіялістів на народ і їх співпраця залишаться раз назавжди в народній пам'яті, їх ніколи уже не забути.

ВПАЛИ НА ПОЛІ СЛАВИ

МОВЧАН, заступник Обласного Провідника ОУН Запорізької области, загинув у бою з німецькими окупантами в квітні 1943 р.

ЛИСИЙ, Окружний Провідник ОУН на ОіСУЗемлях, загинув від німецької кулі в Умані в червні 1943 р.

ЯРОСЛАВ ПЕТРЕЧКО-ГРАБ, Краєвий Референт СБ на ОіСУЗемлях, провідний член ОУН, загинув з рук німецьких опричників у листопаді 1943 р.

КОСТЬ, заступник Краєвого Референта СБ на ОіСУЗемлях, загинув у боротьбі з сталінськими бандами на Уманщині в січні 1944 р.

СТОРЧАН, к-р куреня УПА-Південь, знаний з ... німецьких і сталінських окупантів, загинув на Волині ... з большевиками 24 квітня 1944 р.

МАМАЙ, родом з Полтавщини, к-р курен... знаний з боїв на ОіСУЗемлях та ПЗУЗ, учасник боїв на Гур... з большевиками 25 квітня 1944 р.

КРОПИВА, начальник штабу УПА-Півден... проводу ОУН, знаний з боїв проти гітлерівських і сталінськи... ув у бою з енкаведистами в с. Кордишеві, на Остріжчині ... 1944 р.

ОМЕЛЯН ГРАБЕЦЬ-БАТЬКО, Про...дник ...льної Округи ОУН на Осередніх Українських Землях, к-р ГВ... УПА, довголітній визначний член ОУН, що, не шкодуючи себе, все й... у перших рядах революційного авангарду, загинув у бою з большевик... 10 червня 1944 р. на Вінниччині.

ДОВБУШ, к-р куреня УПА-Півде... ий з боїв проти гітлерівських і сталінських загарбників на теренах ... Волині, Вінниччини й Кам'янець-Подільщини, загинув у червні 1944 ... большевиками.

Генерал СТУПНИЦЬКИЙ-ГОН... начальник штабу УПА-Північ, полковник армії УНР, визначний в... громадський діяч, оточений з усіх боків большевиками, бився ... бою і загинув 30 липня 1944 р.

ЛЕМКО, визначний член О... ... проводі, організаційний референт Краєвого Проводу Юнацтва З... ...неральної Округи ОУН на ОіСУЗ, загинув у бою з больше... ...4 р. на Остріжчині (ПЗУЗ).

Майор МАКАРЕНКО, визначний член ОУН, шеф ш[illegible] УПА-Північ, впав 8. [illegible] 44 р. у боротьбі з німецькими ок[illegible]

Сотник ВАДИМ, військовий інспектор КВШ УПА-Захід, [illegible]нув у жовтні 44 р. в бою з большевиками.

Поручник ТКАЧУК, член ОУН, ад'ютант команданта старшинської шк[illegible] УПА, загинув у бою з большевиками 15. X. 44 р.

Поручник капелян о. др. РАФАЇЛ, духовник старшинської школи, загинув у бою з большевиками 15. X. 44 р.

Поручник ГАМАЛІЯ, курінний УПА, загинув 1. XI. 44 р. у бою з большевиками в Чорному Лісі (Станиславівщина).

МИРОН ГОЛОЯД-ВЛОДКО, визначний член ОУН, загинув у бою з большевиками 1 листопада 1944 р.

ТИМКО ГАЛІВ-ЧОРНОБІЛЬ, б. член Обласного Проводу ОУН, підреферент одної з референтур КП ОУН ЗУЗ, загинув у бою з большевиками 1 листопада 1944 р.

ХРИСТЯ, одна з визначних членок ОУН, загинула у бою з большевиками 1 листопада 1944 р.

ПАНЬКО, к-р куреня УПА-Південь, учасник боїв на Гурбах, знаний з багатьох успішних боїв проти гітлерівських і сталінських загарбників на Волині, Вінниччині і Кам'янець-Подільщині та з імпозантних бойових рейдів у глибоке запілля ворога, загинув у бою з большевиками 15 листопада 1944 р.

Поручник ЄВШАН, курінний УПА, загинув у бою з большевиками в листопаді 44 р.

Поручник НЕЧИПІР, член штабу Воєнної Округи УПА, загинув у бою з большевиками в листопаді 44 р.

Поручник КОЗАК, шеф штабу Воєнної Округи УПА, загинув у бою з большевиками 24. XI. 44 р.

Поручник СЕРГІЙ, член ОУН, начальник одного відділу КВШ УПА-Захід, загинув 2. XII. 44 р. у боротьбі з большевиками.

КОРІНЬ, родом з Одещини, визначний організатор студентства в Одесі, впав 6 грудня 1944 р. у бою з большевиками разом із п'ятьма іншими членами ОУН.

СВИСТУН-ЯСЕН (Ярбей), начальник штабу УПА-Південь, провідний член ОУН на ОІСУЗемлях, визначний революціонер і командир, зразковий організатор повстанських відділів УПА, командувач боїв на Гурбах, загинув 8 грудня 1944 р. у бою з большевиками.

СЛАВКО-ЯР, начальник зв'язку ОУН при Проводі ПЗУЗемель, загинув у бою з большевицькими бандами 8 грудня 1944 р.

Сотник КАРПЕНКО ДМИТРО-ЯСТРУБ, родом з СУЗ, курінний УПА, загинув 17. XII. [illegible]

С[illegible]А-Південь, заступник к-ра ВО УПА на Осередніх Украї[illegible]боїв проти німецьких і большевицьких загарбників [illegible]м'янець-Подільщині й Галичині та з рейдів у гл[illegible]загинув у бою з большевиками 18. XII. 44 р.

[illegible] Окру[illegible]-Захід УДАРНИК загинув 23. XII. 44 р. у бою з [illegible]

ВО[illegible] ГОЛОЯД[illegible] визначний член ОУН, загинув у бою з большев[illegible] груд[illegible] 194[illegible]

ЧОРНИЙ, керівник одно[illegible]нічних осередків ОУН, зразковий організатор і бойовик, загинув 4[illegible]945 р. у бою з большевиками.

ГРИГОР, керівник одного[illegible]ого осередку ОУН, загинув 5 березня 1945 р. у бою з большевиками.

ХОМА-АЛЬФРЕД, співробі[illegible]ого з осередків ОУН, загинув 14 березня 1945 р. у бою з большевик[illegible]

ІЖ, Окружний Провідник О[illegible]ув у березні 1945 р. у бою з большевиками.

СПАРТАК-ПОМСТА, визначн[illegible]УН, загинув у бою з большевиками 10. IV. 45 р.

СЛАВА БОР[illegible]ЯМ ЗА [illegible]ЛЮ УКРАЇНИ!
СЛАВА ГЕРОЯМ УКРАЇНСЬКОЇ [illegible]ІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ!

...ТІ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

...нищує наші ...одінні пам'ятки

...є має на всій Україні ні одної такої місцевости, з якої або в якій не впали б на полі слави Борці за волю України. По всіх майже місцевостях України на вічну пам'ять Героїв місцеве населення насипало високі могили та поставило на них пам'яткові хрести. І от ці свідки нашої визвольної боротьби з усіма окупантами вкололи в очі большевицького варвара, він з дикою заїлістю взявся знищувати ці наші історичні пам'ятки, розкопуючи могили або ставлячи на них свої стовпи, обвішуючи їх большевицькими зірками і лозунгами — символами сталінсько-большевицької окупації України. Але ж народ з цим варварством окупанта веде священну боротьбу.

І так, наприклад, вночі з 1. на 2.XII. 44 р. на цілому терені Чортківщини (Тернопільська область) з усіх могил українських Героїв скинено всі большевицькі стовпи, а на їх місце знову поставлено високі хрести. Оскаженілий варвар-окупант зараз же в наступних днях познищував ці новопоставлені хрести: 3. XII. 44 р. в с. Біла, 4. XII. в с. Стара Ягольниця, 5. XII. в с. Ріпинці, 11. XII. в с. Шульганівка та в усіх інших селах. Таке саме діється по всіх областях не тільки Галичини, але й Волині, де, наприклад, у с. Сехів, Сарненського р-ну, 17.XI. 44 р. окупант мінами висадив могилу українських Героїв. Усіх таких випадків годі і перерахувати.

Але по всіх цих місцевостях уже кілька днів пізніше появилися нові хрести на могилах. І так, наприклад, за одну ніч із 24. на 25. XII. 44 р. з'явилися нові хрести на могилах у всіх селах Бучаччини в Тернопільській області. І скрізь наш народ зберігає славну пам'ять полягли х своїх найкращих синів — Борців за волю України.

Большевицькі провокації

Сталінські виродки намагаються різними способами й засобами здобувати довір'я українського населення.

Наприклад, у с. Сільце (Підгаєччи... Тернопільська область) енкаведи... часто заходять до церкви, вдають... моляться, навіть спішать класти го... під евангеліє. Також стараються за... ти балачки з селянами, мовляв, ... щирі українці й ніколи не шкодил... ... дерівцям...

Такими „ягнятками" нераз прикидаються сталінські опричники. От 13.XII. 44 р. в с. Біла (Чортківщина, Тернопільська область) вони вбили трьох ні в чому невинних українців — двох чоловіків і одну жінку. Наступного дня вбивці намагалися поширити брехню, що це зробили нібито бандерівці...
А 19. XII. 44 р. ці самі вбивці в цьому ж селі зграбували в селянина Миколи Скрипника ввесь чоловічий і жіночий одяг, брешучи при тому, що вони нібито українські повстанці, борці за самостійну Україну. Але в цих убивцях і грабіжниках селяни добре пізнали сталінських виродків, бо вони вже нераз бачили їх у своєму селі під час енкаведівських погромів.

9. і 10. II. 45 р. в м. Отинії (Станиславівщина) сталінські блазні застосували таку пропагандивно-провокаторську методу: 30 енкаведистів, які знали українську мову, пішли вночі за місто на станцію Ворона, звідтіль у різних одягах (німецьких, советських, мадярських, цивільних) зі зброєю і без зброї ішли головним шляхом до міста зголошуватися на воєнкомат, нібито вони українські повстанці, які зрозуміли недоцільність визвольної боротьби й ідуть прохати ласки у большевиків. У містечку були ці блазні дополудня, а пополудні верталися назад, нібито відпущені воєнкоматом додому. Як стемніло, сталінські блазні тихесенько вернулися до містечка на свої квартири. Місцеве населення мало спр... дуже смішне й безплатне ... в...

Украї... розшифровує ... провокаторс...

...номіч...

... не чува... сталінс... большевицькі ... сти провод... кр... у ах... жебрачування ... так, наприклад:

... воградській області, з колгос... зграбовано вже понад плян 2 мі... пудів хліба, тепер вимушено ще ...ково здати 3.400 тисяч пудів хліба. ...лгоспи Верхньо-Дніпровського р-ну, ...ропетровської області, змушують... ...дати поза пляном ще 180 тисяч пу... ...в хліба.

У колгоспах Щорського р-ну, Дніпропетровської області, за один день большевик... ...дерли поза пляном 42 тисячі пу... ...а.

Із П'ятихатського р-ну, Дніпропетровської области, з якого здерто вже 300 тисяч пудів, постановлено додатково вивезти ще 150 тисяч пудів хліба.

У Скільському р-ні, Дрогобицької области, колпаківські партизани під час облав на українські села накладали на селян контрибуції по 200—300 кг збіжжя від господарства.

1. XII. 44 р. в с. Теодорівка, Сарненського р-ну, Рівенської области, сталінські партизани разом з енкаведистами пограбували населення.

2. XII. 44 р. в с. Борове, Сарненського р-ну, сталінські партизани пограбували у місцевого населення коні і корови.

8. XII. 44 р. в с. Селищі, Сарненського р-ну, 42 сталінські виродки пограбували місцеве населення, повибивали вікна в деяких хатах та постріляли худобу.

24. I. 45 р. в с. Олеша, Товмацького р-ну, Станиславівської области, енкаведисти під час обшуку зграбували у селянина Проця Мельничука 2 тисячі карбованців.

Конфіската всього рухомого й нищення нерухомого майна всіх вивезених українських родин, непосильні податки, контрибуції та грабунок усього, що під руки попало, під час багаторазових обшуків і облав—це скрізь відома большевицька язва. А українські маси примирають уже голодом...

Знущання і вбивства

Сталінські кати жахливо знущаються над мирним українським населенням, тортурують і фізично знищують ні в чому невинних людей, не щадять при тому ні жінок, ні [illegible] дітей. Ось кільканадцять фа[illegible]

6. XII. 44 р. [illegible] [illegible]ліщиччина, Терноп[illegible] [illegible] [illegible]сталінські кати ро[illegible] дво[illegible] [illegible]ому неповин[illegible] [illegible]ких х[illegible] лову сіль[illegible]

7. XII. 44[illegible] [illegible]ова (Заліщ[illegible]на, Тернопіль[illegible] [illegible]ти) [illegible] з арештувало громадянина Ви[illegible]нського, який на тортурах при допитах збожеволів. Тоді сталінські опричники ві[illegible] ли його додому. Але 10. XII. 44 р[illegible] ву кати приїхали, щоб забрати с[illegible] жертву. Скатований Вишинський у [illegible] ступі розпуки зарізався.

9. XII. 44 р. в м. Устечко (Заліщиччи[illegible] Тернопільської области) сталінські [illegible]ричники вбили 16-річного юнака.

11. XII. 44 р. в с. Садки (Заліщич[illegible] Тернопільської области) енкав[illegible] вбили двох старих чоловіків і д[illegible] лоденьких юнаків.

12. XII. 44 р. у прис[illegible] Шитівці (Заліщиччина, [illegible] области), 6 міліціонерів-[illegible] ведист із Заліщик запали[illegible] сподаря, 60-річного старика Иосипа Мандзюка і селянку Варвару Товарянську, зв'язавши їм руки колючим дротом і виколовши очі, живцем вкинули у вогонь.

12. XII. 44 р. ці самі сталінські кати спалили в с. Вигода одну хату, а в с. Синьків (Заліщиччина), запаливши хату, живцем вкинули у вогонь господиню та ще вбили одного стрічного селянина.

28. XII. 44 р. в с. Красна (р-н Ланчин, Станиславівська область) сталінські бандити вбили господиню та спалили господарство за те, що в хаті знайшли 20 бохонців хліба.

В Стрийщині і Самбірщині під час облав від 15. XI. 44 р. — 15. I. 45 р. сталінські бандити зловили 276 мирних людей, з яких закатували 87 та поранили 18. Також грабували та по-звірськи били всіх людей без розбору.

12. I. 45 р. в с. Лолин (р-н Вигода, Станиславівської области) сталінські бандити вбили під час облави 40 осіб мирного населення.

20. I. 45 р. сталінські кати вивели із станиславівської тюрми двох в'язнів і повісили їх у середмісті на приготовлених шибеницях.

24. I. 45 р. 15 сталінських опричників, проїжджаючи з Надвірної до Солотвини та зустрівши по дорозі копальняних робітників, які працюють у Старуні (Станиславівщина), почали на них стріляти, при чому одного поранили, а решту, зловивши, побили. Коли ж робітники показали посвідки праці, їх звільнили, кажучи: „Нам це не шкодить, бо ви й так бандерівці..."

27. I. 45 р. в с. Дем'янка Лісна (Стрийщина, Дрогобицька область) енкаведисти геть-чисто пограбували та знищили всі господарства, а людей вивез[illegible]и в райцентр за те, що в цьому селі [illegible]місцеві люди знищили 6 сталінських [illegible]опагандистів, які переводили мітинг.

[illegible]5. II. 45 р. в с. Манява, Солотвин[illegible]кого р-ну, Станиславівської области, [illegible]інські виродки спалили два госпо[illegible]а під лісом та замучили ні в чо[illegible] винну 65-річну жінку.

[illegible] Осередніх і Східних Українських [illegible]их большевицькі окупанти терором [illegible]ють жінок і дітей до найважчих [illegible]их робіт, не даючи їм за це на[illegible]жливости користуватися будь-я[illegible] [illegible]одуктами їх колгоспної праці.

у с. Слобідка, Шелу- ...ницької области, оку- ...двох жінок карою по 5 р... за присвоєння одного мішка колгоспної полови... Та це щоденні явища по всій Україні.

Самооборона народу

Доведене до краю, українське населення скрізь організовує свою самооборону перед звірствами сталінських окупантів:

7. XI. 44 р. самооборонний відділ у Сарненському р-ні, Рівенської области, із засідки знищив одного енкаведиста.

6. XII. 44 р. на 70 сталінських людоловів з Отинії, які переводили в с. Торговиця, Отинійського р-ну, Станиславівської области, облаву, наскочив самооборонний кущ, відбив зловлених в облаві людей, вбив 2 енкаведистів і 2 поранив, а 2 „істребітелей" взяв у полон. Решта напасників панічно втекла, залишивши 2 підводи награбованого селянського майна, яке віддано власникам.

13. XII. 44 р. до м. Устечко (Заліщиччина, Тернопільська области) з напряму Городенки вдерлася частина большевиків у цивільних одягах, а друга частина з кулеметами і мінометами розклалася на другому березі Дністра. Разом було поверх сотні сталінських посіпак. Вони почали обстрілювати село. Нашвидку зорганізована самооборона, в якій приймали участь старики та діти, не допустила ворога в село. В цій самообороні геройською смертю загинуло 3 селян, а напасники втратили понад 40 убитими.

17. XII. 44 р. самооборонний відділ в силі двох роїв зробив засідку на сталінських людоловів, які верталися з облави в с. Оглядів (Радехівщина, Львівська область). У бою знищено 23 енкаведистів.

19. XII. 44 р. в околиці с. Поточиська (р-н Чернилиця, Станиславівська область) самооборонні кущеві відділи звели цілоденний бій з переважаючими большевицькими силами. Ворог утратив 10 убитими й 1 вантажну автомашину з награбованими харчами.

26. XII. 44 р. самооборонний відді... зробив наскок на м. Топорів (Радех...щина, Львівська область). Висадже... в повітря будинок нквд та приміщен... „істребітелей". Розбито „істребітельн... баталіон" і знищено сексотів.

1. I. 45 р. сталінські людолови вл...тували облаву в с. Струпків (Станис...віщина), намагаючись вивезти 5 ро...

Місцевий самооборонний відділ заатакував напасників кулеметним вогнем, і вони в паніці втекли.

4. I. 45 р. в с. Ладичин, Микулинецького р-ну, Тернопільської области, самооборонний відділ звів бій з енкаведистами і стрибками. У наслідку 1 енкаведиста і 4 стрибків вбито, а 2 енкаведистів взято в полон.

5. I. 45 р. самооборонний відділ у силі 20 чоловік зробив наскок на большевицьку залогу в с. Ладичин, Микулинецького р-ну, Тернопільської области. Знищено 5 енкаведистів. Викликана ворогові на допомогу сотня стрибків під вогнем 4 повстанських кулеметів панічно розбіглася.

5. I. 45 р. самооборонний відділ зробив засідку на сталінських бандитів, які верталися з акції на с. Копитів (Сокальщина, Львівської области) і везли награбоване там селянське збіжжя. Вбито начальників нквд і нкгб та 8 „істребітелей", відібрано збіжжя та здобуто зброю.

6. I. 45 р. в с. Пронятин, біля Тернополя, 20 енкаведистів обскочили хату, в якій квартирували 4 бойовики з самооборонного відділу. В бою вбито 3 енкаведистів та 4 ранено.

9. I. 45 р. 150 сталінських людоловів робили облаву на с. Човгани, Болехівського р-ну, Станиславівської области. Два самооборонні кущі в силі 45 бойовиків знищили в бою біля 50 людоловів.

9. I. 45 р. в с. Івачів Горішній (р-н Глубічок Великий, Тернопільська область) наші бойовики вбили прокурора Глубічанського р-ну ... енкаведистів.

13. I. 45 ... ...ліщиччина, Тернопіл... ... в наслідок бою сам... знищив 13 сталінс... ...пак.

13... с. К... Тернопільщин... ...оборон... роззброїв місц... большев... ...ків.

... I. 45 р. са...оронний відділ зро... засідку ...а 16 енкаведистів, які грабали населення в с. Скоморохи (Чорт... Тернопільська область). В ... бою знищено 15 енкаведистів.

... 45 р. на хутори коло с. Драга... (Тернопільщина) з метою трусити ...бувати приїхало 15 сталінських ...ників і натрапили на хату, в якій ...рували 2 бойовики зі самооборон... ...ділу. Вбивши 4 льотчиків, наші ...и прорвалися з оточення. З ле... бази б. Марійнки напасники ... собі на допомогу ще 200 ... і одного літака.

19. І. 45 р. в с. Заріччя (Солотвинський р-н, Станиславівська область) 1 бойовик самооборонного відділу вбив 2 старшин нквд.

19. І. 45 р. біля с. Ілавче (Теребовельщина, Тернопільська область) бойовики самооборонного відділу зі засідки знищили 1 енкаведиста і 4 сталінських стрибків.

4. ІІ. 45 р. біля Солотвини (Станиславівська область) сталінські посіпаки попали на засідку самооборонного відділу, з якої двох посіпак вбито, а двох зловлено живими.

4. ІІ. 45 р. зі Солотвини до Станиславова їхало 25 енкаведистів. Між Заріччям і Дзвинячем самооборонний відділ у силі роя зробив на них засідку і вбив 3 енкаведистів.

5. ІІ. 45 р. біля с. Загвіздь (б. Станиславова) один бойовик самооборонного відділу вбив секретаря нквд і його прибічника.

8. ІІ. 45 р. між сс. Пнів'є і Битьків (Надвірнянський р-н, Станиславівська область) бойовики самооборонного відділу знищили в перестрілці 3 сталінських посіпак.

8. ІІ. 45 р. вночі між сс. Ляцьке Шляхетське (Тисьменницький р-н) і Ворона (Отинійський р-н, Станиславівська область) 4 бойовики самооборонного відділу натрапили на ворожу заставу. В бою наш кулеметник убив 3 ворогів, а сам, важко поранений, бачачи своє безвихідне становище, розірвав себе гранатою. Друзі його вийшли з ворожої пастки щасливо.

9. ІІ. 45 р. в с. Торське (Заліщиччина, Тернопільська [illegible] самооборонний відділ зн[illegible]истів, між ними нач[illegible] упника.

11. ІІ. 45 р. б[illegible]онного відділу знищ[illegible] шляху м. На[illegible]вірна[illegible] Ста[illegible]славівська обл[illegible]

Народна само[illegible]лк[illegible]раз ширші кола укра[illegible]ма[illegible]

З боїв УПА

Українська Повстанча Армія — [illegible]тично-збройна, національно-виз[illegible] сила українського народу — росте[illegible] гутніє в безупинній героїчній бор[illegible] проти сталінсько-большевицького [illegible]ріялізму — найлютішого ворога У[illegible]

17. VIII. 44 р. в лісі біля с. Го[illegible] Маневицького р-ну, Волинської о[illegible] чота одного відділу УПА-Півні[illegible] чисто розбила засідку нквд.

25. VIII. 44 р. на урочищі По[illegible] біля Кухоцької Волі, Маневиц[illegible] Волинської области, ві[illegible] під ком. О. звів бій з [illegible] нквд. Ворог утратив [illegible] і біля 40 раненими.

4. IX. 44 р. в с. Грива, біля Кухоцької Волі, Маневицького р-ну, Волинської области, відділ УПА-Північ при участі підвідділу під ком. Б. звів бій з 72 енкаведистами, яких заскочено у шкільному будинкові. Ворог утратив 20 убитими і 40 раненими. Після короткого бою над'їхала ворогові підмога в силі 18 енкаведистів, яку повністю розбито; вбито 16 сталінських бандитів. Разом ворог утратив 36 убитими і 40 раненими.

2. X. 44 р. на Піщатинських хуторах, Дедеркальського р-ну (Катербург, Тернопільська область), рейдуючий відділ під ком. В. звів бій з енкаведистами, завдаючи їм важких втрат.

6. X. 44 р. на хутори Кринки, Камінь-Коширського р-ну, Волинської области, під час постою чоти одного відділу УПА-Північ напало на неї 50 енкаведистів. Ворога повністю розбито.

11. X. 44 р. у лісах біля с. Яргорів (б. Монастириськ, Тернопільської области) одна сотня УПА, кількаразово заатакована більшою силою большевиків, звела з ними успішний бій: розбила дві большевицькі роти та визволила 15 арештованих українців.

11. X. 44 р. на повертаючих з облави в с. Мединя (Галицький р-н, Станиславівська область) сталінських розбійників наскочили два невеличкі відділи УПА. Ворога повністю розбито. Впало вбитими і потопилося б. 80 сталінських погромників. Чванькуваті енкаведисти панічно втікали, а, заскочені з усіх боків повстанцями, плакали та просили помилування.

16. X. 44 р. в год. 22-ій рейдуючий відділ УПА під ком. В. разом з відділом УПА під ком. С. зробили наскок на большевицький районний центр Ланівці (Крем'янеччина, Тернопільська область), під час якого обстріляно ворожі установи, знищено телефонну сполуку, позривано мости та знищено залізничні рейки.

25. X. 44 р. в с. Биківці, Дедеркальського р-ну, Тернопільської области, відділ УПА звів бій з енкаведистами і за[illegible]в їм дошкульних втрат.

[illegible]8. X. 44 р. два рої відділу УПА „Лісови[illegible] зробили засідку на 17 енкаведистів, [illegible] після обшуків у с. Слав'ятині, їхали [illegible] прямі Шумлянської Діброви (Підга[illegible]а, Тернопільська область). В бою [illegible]но 8 енкаведистів і 3 полонено.

XI. 44 р. в Чорний Ліс ... а область) большевики ... ацію відділів УПА б.15 ... з танками й гарматами, між ними спецвідділи нквд і нкгб усіх районів області. 31. X. 44 р. курінь УПА „С" розбив великі ватаги большевиків та змусив їх відступити. 1. XI. 44 р. дуже завзято боровся відділ УПА під ком. Гамалії, пробиваючись з большевицького оточення. Плянована большевиками велика ліквідаційна акція не вдалася. У цих боях загинуло 38 українських повстанців, а ворог утратив понад 200 вбитими та дуже багато раненими.

29. X. 44 р. біля с. М. на Підкарпатті 3 роти сталінських бандитів шість разів безуспішно наступали на табір УПА „Верховинці", втративши при тому б. 80 вбитими та багато раненими.

31. X. 44 р. повстанці відділу УПА „Б" б. Корчунку Дібринівського, Рогатинського р-ну, Станиславівської области, знищили 4 енкаведівських розвідувачів.

1. XI. 44 р. відділ УПА „О" біля с. Слав'ятина, Підгаєцького р-ну, Тернопільської области, знищив у бою б. 70 сталінських посіпак.

4. XI. 44 р. відділ УПА під ком. Б. у Тростянецькому лісі, Долинського р-ну, Станиславівської области, розбив вузькоколійну залізничну машину та знищив усі залізничні мости.

4. XI. 44 р. рейдуючий відділ УПА під ком. Б. в с. Нігині, Смотрицького р-ну, Кам'янець-Подільської области, зняв телефонний обсерваційний пункт та звільнив людей, призначених большевиками на вивіз у Донбас.

5. XI. 44 р. біля м. Отинія (Станиславівщина) розвідка одного з відділів УПА знищила 5 енкаведистів.

6. XI. 44 р. у с. Куяви, Ярмолинецького р-ну, Кам'янець-Подільської области, повстанці знищили 3 енкаведистів.

8. XI. 44 р. біля станції Остоки, Сарненського р-ну, Рівенської области, українські повстанці зірвали большевицький ешелон.

9. XI. 44 р. повстанці відділу УПА „Ж" зі засідки на шляху Новоселиця—Доли... на, Долинського р-ну, Станиславівсько... области, знищили 5 енкаведистів ... звільнили 18 арештованих українськ... громадян з м. Вигоди.

10. XI. 44 р. в с. Залав'я, Сарненсь... р-ну, Рівенської области, 120 ст... ських розбійників поверталися з на... бованим майном до Рокітна. Між ... в'ям і Рокітном українські повстан... били засідку. Зав'язався бій, ... тільки 15 розбійників втекло живими. Решта трупом вкрила поле бою. Здобуто великі трофеї.

10. XI. 44 р. біля с. Сливки (Перегінський р-н, Станиславівська область) українські повстанці знищили 26 сталінських пропагандистів, які їхали на села влаштовувати мітинги.

11. XI. 44. р. в с. Княжолука, Болехівського р-ну, Станиславівської области, українські повстанці розбили відділ енкаведистів, знищивши при тому 18 сталінських катів.

11. XI. 44 р. під час большевицької облави на Болохівські ліси, б. с. Болохів, Долинського р-ну, Станиславівської области, одна чота сотні УПА під ком. Б. розбила 3 большевицькі автомашини і, пробиваючись з большевицького оточення, знищила б. 90 сталінських напасників.

11. XI. 44 р. в с. Тростянець, Долинського р-ну, Станиславівської области, большевики наскочили на дві сотні УПА під ком. Р. і Я. В бою наші сотні знищили б. 60 сталінських напасників.

11. XI. 44 р. в с. Ямниця, Станиславівського р-ну, українські повстанці знищили 2 енкаведистів, між ними лейтенанта нквд.

12. XI. 44 р. в с. Ріпне, Долинського р-ну, Станиславівської области, 3 рої сотні УПА „Ж" наскочили на ворожий військовий магазин і забрали зброю.

14. XI. 44 р. між сс. Креховичі і Надіїв, Долинського р-ну, Станиславівської области, українські повстанці зірвали залізничні рейки, знищивши при тому большевицьку охоронну стежу.

14. XI. 44 р ... „Ж", зміцнена двома ч... А під ком. І. і двома ... НА ... ком. З., зроби... ода, Долинського р-... ої области. Знище... ... истів здобуто 2 ра... ис... ... гато амуніції.
... 20... ... дуюча сотня УПА ... зел... ... большевиками, що ро... то... облаву на блюдницькі ліси, ... цького р-ну, Станиславівської об... ... Сотня повела зручний маневр, ... дком чого большевики звели між ... ю бій. Впало на полі бою біля ... большевиків.

...6. XI. 44 р. у с. Височанка, Галицько... ... у, Станиславівської области, один ... чоти під ком. Ч. знищив 18 ста... ...их „істрєбітєлєй".

... XI. 44 р. українські повстанці ви... ... наскок на м. Товмач (Станисла... ...). Без пострілу знищено тюрем... ... жу та визволено б. 150 ув'язне...

них українських громадян, а тюрму підміновано й висаджено в повітря.

18. XI. 44 р. в с. Загвіздь (Станиславівщина) одна чота УПА знищила 3 „істрєбітєлей".

19. XI. 44 р. в с. Янівка, Рожнітівського р-ну, Станиславівської области, одна чота УПА знищила 4 енкаведистів, між ними начальника рожнітівського нкгб.

20. XI. 44 р. в с. Ляхівці (Богородчанський р-н, Станиславівська область) одна чота УПА знищила большевицьку заставу в силі 12 „істрєбітєлей".

20. XI. 44 р. два рої сотні УПА під ком. Д. зробили засідку на 220 сталінських людоловів, що поверталися з облави в с. Красна, Калуського р-ну, Станиславівської области. У засідці впало 13 людоловів убитими і 20 раненими.

20. XI. 44 р. між Перегінськом і Рожнітовом, Станиславівської области, сотня УПА „С" під ком. Х. знищила большевицьку автомашину. Та сама сотня 21. XI. 44 р. звільнила з большевицьких рук 13 арештованих українських громадян, а 23. XI. 44 р. спалила на р. Лімниці два великі мости.

23. XI. 44 р. біля с. Довге (Стрийщина, Дрогобицька область) одна чота відділу УПА „Б" розбила відділ енкаведистів. Визволено 80 арештованих громадян, знищено 52 енкаведистів та здобуто багато зброї.

23. XI. 44 р. біля с. Красна, Калуського р-ну, Станиславівської области, сотня УПА під ком. О. знищила в большевицькому опірному пункті 11 сталінських розбишаків.

24. XI. 44 р. сотня УПА ім. Гамалії під ком. П. наско[...]а на м. Лисець (Станиславівщина[...]ець розбито ворож[...] містечку обстріля[...]метним вогнем.

24. XI. [...]очила на м. Богоро[...]а). Розбито будинки [...]мату. Ворог утратив понад [...].

24. XI. 44 р. сотня УПА „З" [...] С. наскочила на м. Солотвину, [...]славівської области. Повстанці с[...] будинки нкгб і нквд та звільнили [...] в'язнів.

24. XI. 44р. в с. Завій, Калуського [...] Станиславівської области, дві чоти [...]ні УПА „З" вбили зі засідки б. 50 [...]лінських „істрєбітєлей".

24. XI. 44 р. відділ УПА „П" обс[...] з гранатомета будинки нквд і вое[...]ту в районному осередку Ст[...] Нові, Дрогобицької области.

27.XI.44р. сотня УПА [...] Хмел[...]кого і сотня УПА ім. С[...]ет[...] шляху Ворохта—Жаб'є [...] область) знищили 16 е[...]

28. XI. 44 р. в с. Креховецька [...]да (Станиславівщина) одна чота УПА під ком. Х., відбиваючись від погоні большевицького батальйону, знищила 7 сталінських погромників.

2. XII. 44. р. в с. Старий Лисець, біля районного осередку м. Лисець, Станиславівської области, сотня УПА „З" під ком. П. знищила зі засідки 18 сталінських посіпак. Проти нашої сотні виступив зі Станиславова спецвідділ у силі 250 сталінських бандитів. У наступі наша сотня знову знищила понад 50 бандитів.

10. XII. 44. р. в с. Ворона, Товмацького р-ну, Станиславівської области, відділ УПА під ком. П. знищив 5 сталінських людоловів і звільнив 5 арештованих громадян. Тоді до села прийшли большевики в більшій силі та ще й в допомогу собі притягнули бронепотяг. І цим разом повстанці вигнали ворога з села, вбивши 10 сталінських бандитів.

11. XII. 44 р. біля с. Виноград, Отинійського р-ну, Станиславівської области, одна чота сотні УПА „С" знищила 8 сталінських погромників.

11. XII. 44 р. біля с. Росільна, Солотвинського р-ну, Станиславівської области, одна чота сотні УПА „М" знищила 15 і поранила 17 енкаведистів.

11. XII. 44 р. відділ УПА під ком. С. заатакував районний осередок Яремче, (Делятинщина, Станиславівської области). В бою убито й поранено біля 100 сталінських посіпак і спалено 12 ворожих автомашин.

12. XII. 44. р. дві чоти сотні УПА ім. І. Богуна під. ком. М. зі засідки на шляху Делятин—Дора, у Станиславівській області, знищили 4 ворожі автомашини й 1 тачанку та вбили 28 енкаведистів.

12. XII. 44 р. третя чота сотні УПА ім. І. Богуна зі засідки на шляху Микуличин—Ямне, у Станиславівській області, знищила 4 большевицькі автомашини і 3 підводи та вбила 36 енкаведистів.

12. XII. 44 р. одна чота сотні УПА „С" [...]і засідки в с. Дора, Делятинського р-ну, С[...]анислaвівської области, знищила 4 [...]ороженні автомашини та вбила 30 енка[...]едистів.

12. XII. 44 р. відділ УПА „С" звів бій [...] переважаючою силою большевиків [...] сс. Виноград і Велесниця, Отиній[...] р-ну, Станиславівської области, [...] впало понад 100 ворогів убитими.

XII. 44 р. сотенний Ч. з вісьмома ...цями наскочив на район... Галич (Станиславівська ...) знищив там 10 енкаведистів.

1... XII. 44 р. в с. Брустури, Косівського р-ну, Станиславівської области, дві чоти сотні УПА ім. Б. Хмельницького звели бій з ротою енкаведистів. Ворог утратив біля 30 убитими й раненими.

16. XII. 44 р. один відділ УПА зі засідки на шляху Зелена—Пасічна, Надвірнянського р-ну, Станиславівської области, знищив 22 енкаведистів.

16. XII. 44р. біля с. Воля (Миколаївщина, над Дністром) сотня УПА ім. Гамалії під ком. П. наскочила на сталінських погромників, які гналися за місцевим самооборонним кущем. У бою ворог утратив 18 вбитими і 15 раненими.

16. XII. 44 р. в с. Ганківці, Заболотівського р-ну, Станиславівської области, добровільці, що відходили до УПА, знищили 18 кочуючих там сталінських людоловів. По дорозі вбили ще 16 сталінських „істребітелей".

17. XII. 44 р. біля с. Рафайлова, Надвірнянського р-ну, Станиславівської области, два українські повстанці вбили начальника нкгб і поранили кількох енкаведистів.

17. XII. 44 р. відділ УПА „В" зробив наскок на районний осередок Стрілиська Нові (Дрогобицька область). Повстанці звільнили 40 в'язнів і вбили 35 сталінських опричників.

17. XII. 44 р. під час наскоку на Стрілиська Нові відділ УПА „П" зробив засідку на шляху Стрілиська Нові—Бібрка (Львівська область) і знищив 20 енкаведистів.

18. XII. 44 р. в с. Молодятин (р-н Печеніжин, Станиславівська область) повстанці одного відділу УПА під ком. В. знищили 5 сталінських погромників.

19. XII. 44 р. в с. Чертіж, Жураченського р-ну, Дрогобицької области, одна сотня УПА відбила людей, призначених на вивіз, і знищила 14 сталінських людоловів.

21. XII. 44 р. в с. Глубоке, Богородчанського р-ну, Станиславівської области, одна сотня УПА вдарила на большевицький батальйон, який там робив облаву. Ворог залишив 12 убитих. Чотири дні пізніше сталінські „істребітелі" знову хотіли влаштувати облаву на село, але повстанці й цим разом змусили їх втікати.

22. XII. 44 р. в с. Красноставці, Снятинського р-ну, Станиславівської о...сти, українські повстанці врятувал... перед вивозом 7 українських родин, вбивши 5 сталінських людоловів.

31. XII. 44 р. один курінь УПА в бою між Заболотовом і Снятином (Станиславівська область) знищив біля 30 сталінських окупантів.

2. I. 45 р. в с. Остриня, Товмацького р-ну, Станиславівської области, українські повстанці знищили одну ворожу автомашину, вбили одного заслуженого большевика, поранили старшого лейтенанта військ нквд та схопили живцем одного „істребітеля".

5. I. 45 р. в с. Рип'янка, Калуського р-ну, Станиславівської области, відділ УПА в бою з ротою погранвійськ нквд знищив біля 30 сталінських горлорізів.

5. I. 45 р. біля с. Старий Лисець (Станиславівщина) одна чота УПА під ком. М. звела перестрілку з большевиками, від якої ворог утратив одного вбитого та більше десятка ранених.

7. I. 45 р. в с. Загвіздь (Станиславівщина) чота УПА під ком. М. знищила 4 енкаведистів.

7. I. 45 р. в с. Рибно (Станиславівський р-н) курінь УПА „С" звів бій з большевицьким відділом. Два дні пізніше большевики в силі двох батальйонів наскочили знову на с. Рибно. Відділ УПА оборонив село, знищив біля 80 сталінських напасників і спалив їм 2 грузовики.

13. I. 45 р. в с. Чорний Потік (р-н Печеніжин, Станиславівська область) сотня УПА під ком. Д. звела бій з енкаведистами, які робили там облаву. В бою знищено біля 30 сталінських людоловів.

15. I. 45 р. в с. Викторів, Галицького р-ну, Станиславівської области, одна чота УПА під ком. М. зловила 6 підстаршин нквд.

16. I. 45 ... Скалатщина, Терн... сталінських ... на хату, ... українські пов... ...дніх областей Ук... ...цями і погромник... ...вся бій, в наслідок якого ... повстанці, вбивши 12 і поранив... погромників, загинули геройською смертю.

... 45 р. 250 большевиків з Болехо... наскочили на сотню УПА під ком. Б., ... квартирувала між сс. Тисів і Церк... (Болехівський р-н, Станиславівська ...сть). Бій тривав цілий день. Большевики втратили понад 30 вбитими, а ... попало живими в руки повстанців.

... 45 р. біля с. Спас, Рожнітівського ...нславівської области, сотня ... ком. З. розбила большевиць-

кий відділ. Ворог утратив 10 убитими, а 15 зловили повстанці.

21. I. 45 р. в сс. Глубоке і Саджава (Богородчанський р-н, Станиславівська область) відділи УПА під ком. Р. і Б. звели бій з 400 сталінськими бандитами, підтримуваними двома літаками. В Глубокім знищено 132, а в Саджаві 16 бандитів.

21. I. 45 р. один відділ УПА наскочив на районний осередок Глубічок Великий (Тернопільська область). Знищено будинок воєнкомату, перервано телефонну сполуку Тернопіль — Львів і Тернопіль — Броди та знищено 8 енкаведистів.

22. I. 45 р. 3 большевицькі роти напали на сс. Саджаву і Глебівку, Богородчанського р-ну, Станиславівської области, та почали облаву. На них вдарили сотня УПА „М" під ком. Б. та сотня УПА під ком. Ч. Большевики почали сильно наступати. Їм на допомогу прибуло ще 2 роти. Для підкріплення повстанських сотень курінний Б. кинув у бій ще дві сотні під ком. О. і Ш. Почався запеклий бій. Большевики панічно тікали, залишаючи вбитих і ранених. Їм на допомогу надлетіло 6 літаків; вони обстрілювали й бомбардували наші відділи. Тоді большевики стягнули собі ще допомогу з Порогів, Солотвини та Надвірни в силі біля 600 штиків. В бою ворог утратив 150 вбитими та стільки ж раненими. Пошкоджено 1 ворожий літак. У цьому бою загинуло смертю героїв 12 українських повстанців.

23. I. 45 р. сотня УПА „З" під ком. Б. звела бій з двома ротами большевиків біля с. Посіч, Лисецького р-ну, Станиславівської области, наслідком якого впало 13 боль[illegible]

25. I. 45 р. [illegible] [illegible]пільщина) 22 енкаве[illegible] [illegible]якій квартиру[illegible] [illegible]люючись, по[illegible] [illegible]нищили 6 енкавед[illegible]

26. I. 45 р. повстан[illegible] УПА знищили осідок боль[illegible] стрибків в с. Малин (Теребов[illegible] Тернопільська область).

26. I. 45 р. в с. Красна (р-н Ла[illegible] Станиславівська область) відділ [illegible] під ком. Х. знищив 3 енкаведистів.

29. I. 45 р. повстанці відбили від е[illegible]каведистів 12 українських родин [illegible] Козівки (Теребовельщина, Тернопіл[illegible]ська область).

30. I. 45 р. в майданських лісах [illegible] с. Майдан Горішній (р-н Лапчин, [illegible]нислaвівська область) відділ УПА [illegible] ком. Х. звів бій, в якому ворог [illegible]тив біля 60 убитими.

31. I. 45 р. до с. Ходач[illegible] [illegible]нопільщина) приїхало [illegible] [illegible]х погромників. В селі пр[illegible] [illegible] до удару із 14-ма нашими повстанцями, які в цьому селі квартирували. У наслідку бою впало 14 сталінських погромників убитими і 7 раненими.

3. II. 45 р. в с. Космач (Яблонівський р-н, Станиславівська область) відділи УПА провели ліквідаційну акцію на сталінських бандитів, які тут квартирували. В наслідок кількагодинного бою ворог утратив 30 убитими.

3. II. 45 р. біля сс. Прокурава та Шешори, Косівського р-ну, Станиславівської области, сотня УПА зробила дві засідки. У наслідку недовгих боїв ворог утратив біля 140 убитими і багато раненими.

4. II. 45 р. в с. Крехівці, біля Станиславова, одна чота відділу УПА „З" під ком. М. звела бій зі сталінськими бандитами; вбито одного капітана і двох лейтенантів військ нквд.

6. II. 45 р. відділ УПА під ком. О. вдарив з лісу на сталінських людоловів, які переводили облаву в с. Коньчаки, Галицького р-ну, Станиславівської области. Людолови відступили, залишаючи 12 своїх убитих.

7. II. 45 р. в лісі між сс. Красна і Парищі (Станиславівщина) сталінські бандити намагалися оточити відділ УПА „І". Зав'язався бій, який тривав кілька годин. Ворог утратив біля 85 вбитими.

7. II. 45 р. до с. Перехресне (р-н Жаб'є, Станиславівська область) підійшла група сталінських окупантів з Буковини. Один відділ УПА зробив засідку; вбито 9 напасників. Три дні пізніше біля 300 сталінських окупантів перейшли знову р. Білий Черемош та подалися на села Перехресне й Голови, шукаючи наших відділів. Під с. Голови відділ УПА зробив засідку та в двох потоках, якими проходили напасники, звів бій, в наслідок якого ворог утратив біля 90 убитими і 60 раненими.

8. II. 45 р. повстанці одного відділу [illegible]ПА зробили засідку на шляху Тере[illegible]овля—Будзанів (Тернопільщина), з якої [illegible]ищено 18 сталінських грабіжників.

[illegible]. II. 45 р. в лісі біля с. Парищі (р-н [illegible]ин, Станиславівська область) ста[illegible]кі зайди наткнулися на відділ УПА. [illegible]зався бій, в якому впало біля 100 зайдів.

11. II. 45 р. в с. Лоєва, Надвірнянсько[illegible]о-ну, Станиславівської области, пов[illegible]ці одного відділу УПА зробили [illegible]та знищили 3 енкаведистів.

...а шляху Поморяни—Збо-...щина) три повстанці зро-... ...вбили 3 енкаведистів, а 3 зловили ...вими.

14. II. 45 р. сотня УПА під ком. О. вдарила на сталінських людоловів, які переводили облаву в с. Братишів, Товмацького р-ну, Станиславівської области. В бою ворог утратив біля 60 убитими, між ними командира батальйону.

14. II. 45 р. біля с. Антонівка, Товмацького р-ну, Станиславівської области, повстанці знищили зі засідки 16 енкаведистів.

14. II. 45 р. в с. Стінка, Золото-Потіцького р-ну, Тернопільської области, повстанці звели бій зі сталінськими посіпаками. В бою ворог утратив біля 90 убитими.

25. II. 45 р. сотня УПА під ком. Ш. наскочила на сталінських людоловів, які робили облаву в с. Пшеничники, біля Тисьмениці (Станиславівська область). У наслідку бою вбито 5 людоловів.

27. II. 45 р. одна чота УПА наскочила на сталінських людоловів, які робили облаву в с. Загвіздь, б. Станиславова, та вбила одного лейтенанта і 2 старших лейтенантів нквд.

28. II. 45 р. в с. Тязів (Войнилівський р-н, Станиславівська область) коло залізничної станції одна чота УПА наскочила на залогу нквд і знищила 5 енкаведистів.

З рейдів УПА

Українська Повстанча Армія, побіч бойових дій, проводить теж широкі національно-виховні акції серед українського населення шляхом пропагандивно-політичних рейдів. Ось деякі з них:

22. IV.—30. VI. 44 р. відділ УПА „Крути" під ком. Ч. влаштував політично-пропагандивний рейд по північній частині Правобережної України, доходячи під Київ, до Дніпра і долішньої течії Прип'яті. За 70 днів рейдуючий відділ пройшов 900 км дороги та провідав 17 районів, а саме: в Житомирській області— Олевське, Емільчине, Білокоровичі, Бараші, Коростень, Чоповичі, Ма...лин, Радомишль, Овруч і Словечна; в К...івській області — Бородянка, Івань... Димер, Чорнобиль, Хабне і Новошепеличі; в Поліській області—Ельськ. Під час рейду відділ мав 3 бої і 8 сутичок зі сталінськими окупантами. Відділ виконав важливу пропагандивну роботу. Скрізь, кудою він проходив, українське населення виявило прихильну поставу до нашої визвольної боротьби та сердечно вітало повстанців.

3 — 8. XI. 44 р. відділ УПА під ком. Б. зробив пропагандивний рейд по таких районах Кам'янець-Подільської области: Смотрич, Дунаївці, Ярмолинці і Сатанів. Відділ влаштував мітинги та роздав між населенням революційну літературу в 11 селах. Під час рейду повстанці звели з большевиками два великі бої. В одному з них на наш відділ наступало кілька большевицьких рот з допомогою 8 літаків. Але атаки ворога відбито без власних втрат. Відділ успішно виконав своє завдання.

10 — 18. XI. 44 р. відділ УПА „Трикутник Смерти" під ком. О. з участю політвиховника Г. зробив пропагандивний рейд з Галичини на Закарпаття. Під час рейду відділ влаштував ряд мітингів та роздав літературу між населенням. В деяких місцевостях (Луг, Говерля, Погорілець, Ясіня) відділ зводив бої з большевицькою міліцією.

27 — 29. XI. 44 р. відділ УПА „Сірі Вовки" влаштував пропагандивний рейд на Буковину. Між населенням роздано революційні листівки. Біля Топорівець зведено з енкаведистами бій, в якому загинув начальник чернівецького обласного нквд Морозов.

4. IX.—7. XII. 44 р. відділ УПА під ком. В. влаштував пропагандивний рейд по трьох ... ...вобережної України, ...онів, а саме: в Кам'... ...області—Аннопіль... ...ка, Полонне, Лет... ...роконстянтинів, Гр... ...итомирській об-л... ...Мархлевськ, Чуднів і ...; у Вінницькій області—Улан...ельник і Літин. Під час рейду ...звів з большевиками кілька боїв. ...ення сердечно вітало українських ...танців і в усьому їм допомагало. ...йдуючий відділ повністю виконав ...оє важливе завдання.

МІЖНАРОДНИЙ ОГЛЯД ПОЛІТИЧНИ...

Кримська конференція

Від 2—9 лютого 1945 р. відбулася в Ялті, на Криму, конференція, в якій взяли участь Рузвельт, Черчілль і Сталін. Предметом нарад були справи военного й політичного характеру. В протилежність до конференції в Тегерані, наради на Криму заторкали водночас і політичні питання. Щодо мілітарних питань союзники виявили повну згоду, зокрема, коли йдеться про остаточний розгром і капітуляцію Німеччини.

На чоло політичних питань висунулася справа Польщі. У наслідку союзники погодилися на лінію Керзона як східний кордон Польщі та установили комісію, складену з Молотова, амбасадора Клярка і Гаррімана, яка має створити новий польський уряд на широких демократичних засадах. У склад того уряду мали б входити представники краєвих і закордонних демократичних угруповань Польщі.

Балканські справи розглянено тільки побіжно.

Третьою політичною справою, яка дочекалася свого вирішення, було питання способу голосування на міжнародній конференції в Сан-Франціско, що починається 25 квітня ц. р. Це тримають союзники в таємниці аж до самої конференції.

Відгуки на кримську конференцію

Постанови кримської конференції знайшли живий відгук у політичних колах світу. Тільки в СССР подано офіційний зміст постанов майже без ніяких пояснень і коментарів.

В Англії пост... ...ренції викликали велике ... ...даючи притоку до три... ...ті громад і в ... ..., що відбулася ... ...танської пала... гро... ...вали постанови цієї конф... ...ючи їх незгідними з політик... Великої Британії. Найгостріше ... ли посли консерватисти, лідер... є Черчілль. Не зважаючи на це, ...ватисти найбільш різко виступи... ти постанов кримської конф... стверджуючи, що їх взяла на себе ... лія під примусом, підлягаючи чужі... лі. Так само й урядова опозиція з ... слом Грінвудом гостро нап'ятнув... постанови. Дискусія обмежувалас... ключно питанням Польщі, яке н... великої ваги в англо-совєтських ...нах. Промовці стверджув... ...ко, що постанови в справі ... розв'язали питання, а, навпаки, ще бі... ше його загострили. Взагальному, ве... посли всіх політичних угруповань домагалися усунення з теренів Польщі большевицьких чинників та їхніх впливів, як теж створення справжньої демократичної та вільної Польщі. Назагал, панувала опінія, що питання Польщі є пробним каменем для англо-большевицьких відносин. Переважаюча частина послів висловлювала сумніви щодо того, чи большевики будуть респектувати міжнародні постанови і чи в практиці будуть їх притримуватися. З найгострішою критикою виступив представник палати лордів лорд Кренборн, який заявив, що кримська конференція була пробою рятувати мир між союзниками і що питання Польщі було пробою, чи СССР додержиться взятих на себе зобов'язань, що, одначе, видається лордові Кренборнові сумнівним. В такому випадкові оставалась би тільки розпука, але Англія і в такому положенні не опустить Польщі й допоможе їй. Все, одначе, вже незабаром вияснить, а до того часу Англія визнаватиме тільки польський лондонський уряд. На закінчення дебат промовляв мін. Іден, який ствердив, що Англія незламно буде продовжувати традиційну політику рівноваги сил в Европі і що не допустить до гегемонії іншої держави в Европі. Теперішній уряд не стратить з очей ніколи цієї політичної перспективи.

В США президент Рузвельт виголосив перед сполученими палатами конгресу й сенату промову, в якій здав звіт із кримської конференції. У вступі президент висловив свою велику радість, що постанови, а радше згода на конференції в Криму відсунула мариво війни, яка загрожувала союзникам. Положення, що заіснувало в Польщі, Югославії і на Балканах, загрожувало новою війною між союзниками. Справа миру й безпеки ...статочно буде вирішена на конферен... в Сан-Франціско, до якої президент ...ив'язує велику вагу.

Американські конгресмени теж поста...лися критично до постанов кримської ...нференції, стверджуючи, що вона в ...нсеквенції допровадить до поділу Ев...пи на дві сфери впливів, що знову ж ...ворює можливість збройного конфлік... Щоденники пресового концерну ...ерста гостро критикували постанови

...им більше, що вона, вла... ...ела ніякої розв'язки полі... ...итань.

Закордонна політика Англії

На чільне місце британської закордонної політики висувається щораз більше питання англо-совєтських взаємин. Існуючих розбіжностей між Англією і СССР, не зважаючи на всі зусилля з боку Англії, не усунено, і через те сьогодні доходить до такого напруження між обома союзниками, що воєнний конфлікт між ними зближається, а можливості вибуху війни набирають щораз більш реальних форм. З можливістю цього конфлікту рахується не тільки загал громадянства, але передовсім чільні британські політичні мужі. В усіх політичних промовах і дебатах провідною думкою є питання, чи заіснує конфлікт, чи, може, вдасться його оминути. На основі опінії політичних кіл Англії виходило б, що конфлікт назріває і що війна між Англією і СССР є неминуча. Останні політичні промови й дебати є, радше, приготуванням британської опінії до можливостей заіснування збройного зудару. Характерною є обставина, що як правляча партія, тобто консерватисти, так і опозиційна партія, тобто лейбуристи, цілком погоджуються в цьому питанні.

Провідник опозиції, лідер „Лейбур Парті" Грінвуд в одній зі своїх останніх промов, під час дебати над закордонною політикою Англії, заявив, що становище СССР може довести до нової, третьої світової війни, яка буде більш кривава від сучасної. В час дебат над постановами кримської конференції він висловив опінію, що ці постанови не згідні ані з політикою, ані з честю Великої Британії.

21 січня ц.р., під час дискусії в грецькій справі, премієр Черчілль склав заяву, в якій точно визначив напрямні британської закордонної політики. Англія опирає свою політику на засадах справедливости, постійного миру і пошанування демократії. Вона немає ніяких т... риторіяльних претенсій, не хоче ніко... поневолювати, ані окупувати чужих ... риторій, навіть ворожих країв. Напрям... цієї політики різко суперечать напря... ним політики большевиків, які пере... дять свої пляни шляхом насилля. На ... кінчення дискусії в справі Греції, міні... заксправ Іден одверто заявив, що на ... кі важкі проблеми, як у Греції, то... на можливість збройних зударів, нат... пить Англія скрізь в Европі після ... нення німецької окупації, однач... надію, що не скрізь дійде до збройних конфліктів, так як це було в Греції.

3 березня ц. р., на закінчення політичної дебати в справі постанов кримської конференції, мін. Іден заявив, що політика Англії сторіччями змагає до того, щоб не допустити ніяку з европейських держав цілком оволодіти Европою. Щоб втримати цю політичну рівновагу, Велика Британія вела шість великих світових воєн, і є мало правдоподібне, щоб колинебудь яка інша великодержава могла підбити й оволодіти всією Европою. На робітничому зібранні в Глезгов мін. Іден виголосив 22 березня ц. р. промову, в якій сказав, що Англія шість разів бралася за зброю, щоб оборонити Европу від гегемонії однієї з европейських держав, і сьогодні вона знову готова сповнити своє завдання.

Закордонна політика США

У протилежність до політики Англії, яка поважно трактує можливість збройного конфлікту з СССР, політика Америки, а зокрема през. Рузвельта, проходить в напрямі втримання світового миру за допомогою міжнародної організації, яка мала б силу вдержати мир і безпеку в світі. Цю тезу підтримує Рузвельт, який покладає великі надії на постанови світової конференції в Сан-Франціско. На підставі його поглядів, вдасться за допомогою цієї організації впливати на політику СССР і відповідно нею керувати. При цьому розраховується на велику перевагу голосів, що, одначе, буде обмежене способом голосування, зокрема, коли йдеться про ...икодержави — Америку, Анг... ...а конференції в Думба... ...новлено, що кож... ...з... ...ймає постан... ...тоді, коли ... ...одою. Таке ст... ...оказали большевики, і ...ього в проєкті взято до уваги, ...ося спірним, і щойно на крим... конференції цю справу частково ...но. Наслідки, одначе, затримано ...иці. Та вже тепер проявляються ...озбіжності і невдоволення, які ...нували поміж запрошеними державами. Можна ствердити, що ця конференція не принесе бажаного миру, а ...чиниться до відкладення чи прово... воєнного конфлікту. Не зважаючи ... за почином президента Рузвель... ...грес прийняв два закони про обо... ... воєнну службу після цієї війни ... в'язкову службу праці для всіх

громадян США. Ці закони свідчать про те, що США не мають великої надії на втримання тривалого миру в світі. В час гарячкової підготовки до конференції в Сан-Франціско президент Рузвельт несподівано помер 12 квітня ц. р. Президентом США став його заступник Гаррі Трумен, який заявив, що продовжуватиме політику свого попередника.

Імперіялістична політика большевиків

Большевики в окупованих ними державах почали широко закроєну акцію большевизації цих країн. Проти волі народу, насильно встановлюється большевицько-комуністичні уряди, проводиться масове знищування національно свідомих елементів, щоб, нарешті, позбавити широкі маси політичного проводу, а вслід за цим приєднати ці країни до Совєтського Союзу.

У Фінляндії процес большевизації країни ведеться за допомогою насилля і терору. На жадання большевицької контрольної комісії уступив зі становища голови держави маршал Маннергайм, а комунізуючий уряд Паасіківі почав політику повного зближення до СССР. З цією метою створено окрему політичну партію, т. зв. „демократичний союз народу Фінляндії", який має на меті вести розкладову роботу серед громадянства, підготовляючи большевикам грунт для повної анексії цієї держави. Та, проте, національні елементи, де можуть, протидіють цій большевицькій агітації, що знов же викликає велике обурення московської преси і пропаганди. Останньо ... демократичний союз" не дістав ... ах ані жодного приміщення ... я розповсюджені нелє... остерігали громадян... .

Подібно с... ***мунії***, де большевик... ають до того, щоб ру...ський... сло-вив свою волю прилучитис... СР. Одначе, ні уряд, ні широкий ... ромадянства не проявляють ніяк... ти до прилучення. Наслідком цьо... встають у Румунії численні зміни ... тому що большевики шукають за ... ми, які взяли б на себе справу ан... Румунії. Останній уряд ген. Радес... шов до димісії, а сам премієр ут... британської амбасади, шукаючи за... перед большевиками. Проти цьо... ту й терору повстає і зростає прот... шевицький рух, який охоплює ... більше населення.

В країнах ***Прибалтик...*** кий терор значно скріпився ... шукає рятунку у втечі в ... творить збройні групи для борот... з наїзником.

5 квітня ц. р. СССР виповів пакт про невтральність, підписаний 13 квітня 1941 р. між СССР і Японією. Це виповідження невтральности західні аліянти прийняли з вдоволенням.

Брак остаточної розв'язки питання ***Польщі*** викликає у внутрішньому житті польського громадянства неспокій і роздвоєння. Слабша частина польського населення пішла на співпрацю з большевиками, одначе, широкий загал, а зокрема інтелігенція, вороже наставлені до большевицької політики, що її веде маріонетковий уряд Осубки-Моравського. Не зважаючи на офіційне розв'язання, Польська Армія Крайова існує далі, хоч частково перейшла в глибоке підпілля. Большевики проводять основну „чистку" цих елементів, а швайцарська преса подає, що в ославленому Майданеку інтерновано 3 тисячі членів А. К. Крім цього, розстріляно велику кількість старшин цієї армії. Останньо, в свойому запалі „чистки", большевики арештували дружину польського премієра з Лондону Арцішевського. Ця справа стала голосною і спричинила дипломатичну інтервенцію Англії, яка зажадала її негайного звільнення.

На закордонному відтинкові польська еміграція і військо зовсім одверто виступають проти большевиків і проти уряду Осубки-Моравського. У відозвах премієра Арцішевського і начального вождя ген. Андерса проявляється вороже наставлення до большевиків і до їхньої політики в Польщі. В зв'язку з депортаціями поляків на Сибір, польські закордонні кола гостро протестують, домагаючись інтервенції в цій справі. Московська преса гостро накинулася на польський уряд у Лондоні, п'ятнуючи його протибольшевицьку політику. Сіллю в очах большевиків є інститут для дослідів над СССР, що був зорганізований польським еміграційним урядом і що на його організацію дала гроші Англія. На думку Москви, цей інститут ... Лондоні є розсадником протибольше... ицької пропаганди.

Після ліквідації комуністичного пов... ання ***в Греції*** комуністична організа... ЕЛАС заповіла, що переходить із

...ротьби до політичної. Одна-...е, ...й уряд заздалегідь гостро вис... ...оти цих затівань, проголо-шую... ...що скрайньо ліві елементи не могтимуть брати політичної участи ані в уряді, ані в парляменті.

Московська пропаганда знову закту-алізувала цю справу, закидаючи грець-кому урядові, що він неправно держить у концтаборах членів ЕАМ, зокрема в Атенах, де 3 тисячі членів розпочало голодівку на знак протесту.

Під натиском преси та прилюдної дум-ки 8 квітня ц.р. уступив премієр грець-кого уряду ген. Пляскірас. Грецький ре-гент митрополит Дамаскінос передав справу створити новий уряд командую-чому грецьким військово-морським фло-том і керівникові морського міністер-ства адміралові Вулгарісові. З цього нового уряду, як виходить з офіційної заяви керівника грецької компартії Сан-тоса, комуністи дуже невдоволені.

Большевицько-турецькі взаємини

Большевицька агенція ТАСС офіційно повідомила, що московський уряд рішив зірвати договір приязні і пакт неагресії з Туреччиною. У мотивах подано, що існуючий 20 років договір не відпо-відає вже тепер зміненій політичній си-туації. Так, отже, питання большевиць-ко-турецьких взаємин увійшло в нову фазу, для Туреччини досить критичну. Большевія, врешті, скинула маску й од-верто виступила проти Туреччини, а зір-вання пакту дає СССР вільну руку в діян-ні проти Туреччини. Очевидно, справа іде про Босфор і Дарданели, і в тому напрямі піде тепер большевицький на-тиск, большевицька гра нервів на Туреч-чину. Від довшого часу кружляли пого-лоски, на підставі яких домагався Ста-лін створення з европейської частини Туреччини окремої босфорської респуб-ліки під протекторатом СССР, щоб в цей спосіб захопити під своє володіння ці важливі чорноморські протоки. Це питання, одначе, не могло бути виріше-не, тим більше, що ані Америка, ані Англія, правдоподібно, не да-ли на це своєї згоди. Проте, Сталін розпочав приготування до політич-ного наступу на Туреччину, а щоб надати більшого значення дипломатич-ним крокам, забрав з-над турецько... кордону болгарські дивізії, замінив... їх своїми, большевицькими дивізіям... Коли ж це не вплинуло на Туреччин... вирішив зірвати договір приязні, щ... таким чином мати вільну руку в ді... проти Туреччини. Наглість і поспіх цьо-го рішення можна виправдати обстави-ною, що перед світовою конференцією в Сан-Франціско бажав би Сталін пола-годити справу проток, тобто захопити їх у свої руки, знаючи, що конференція на такий крок не погодиться. Постає тепер питання, як зареагує на це Англія, для якої цей крок — це безпосередня причина до війни, тим більше, що загро-жує безпосередньо британським житте-вим інтересам на Середземному морі, в каналі Суецу і на Близькому Сході. Від постави Англії у великій мірі залежати-ме і постава Туреччини. Якщо вірити закордонним журналістам, Сталін дома-гався на конференції в Криму розв'язки цього питання, одначе, Рузвельт і Чер-чілль відхилили цю справу від нарад. Щойно тепер стає ясною мета подорожі премієра Черчілля до Каїро, де 18 бе-резня ц.р. скликано всеарабську конфе-ренцію для створення арабського бло-ку, а другу конференцію відбуто в Але-ксандрії з президентом Рузвельтом, по-їздки Черчілля до Атен і, нарешті, довгих нарад з військовими штабами на Маль-ті. Ясною стає теж згода Туреччини на пропущення через Босфор і Дарданели воєнних кораблів Англії і Америки. Рі-шення большевиків щодо Туреччини є дальшим кроком до воєнного англо-большевицького конфлікту.

Західна Европа

Англія і Америка докладають зусиль, щоб піднести ***Францію*** з її занепаду і зробити з неї велику европейську дер-жаву з власним промислом і армією. Під час візити в листопаді м. р. в Парижі премієр Черчілль ... всю допомогу з боку Англії ... ці лютого 1945 р. Америка ... ції два і пів мільярд... розбудову проми... розбудову франц... Франція кори-стати... ...озику і наєм та оде... ...е з С... все потрібне для роз... ...збройних сил. Характерне є те ... ...стачання воєнних матеріялів д... ...нції продовжуватиметься навіть п... ...акінчення війни з Німеччиною. ... заключення військового догово-... СССР, Франція залишається і далі ... впливом Англії, а в ривалізації на ...ні Франції вийшла переможно Анг-... усуваючи в тінь большевицькі ...иви, сподівання і пляни. В заміну за ...у й підмогу Франція приступила ...ни проти Японії, а її війська, що ...ують в Індокитаю, перейшли до ...о виступу проти Японії.

В *Італії* британські військові чинники прикоротили панування комуністів, роззброюючи комуністичні боївки. Найбільшою політичною сенсацією є втеча з в'язниці ген. Роатта, який був шефом штабу фашистівської армії і провадив воєнні операції в Югославії. Признаний за воєнного злочинця, пішов він під суд, одначе, в Римі, не зважаючи на те, що Югославія зажадала його видачі, щоб з ним розправитися на терені його колишніх бойових дій. В час процесу Роатта захворів і, перевезений до лічниці, втік та, правдоподібно, сховався на терені Ватикану. Факт цей використала большевицька пропаганда, щоб заатакувати Ватикан і його „фашистівську" політику. Комуністичний діяч Італії Толіяті на сторінках римської „Унта" гостро виступає проти фашистів, які доконують замахів на італійські демократичні (комуністичні) організації. Толіяті обвинувачує уряд Бономі за те, що він саботує закон про покарання фашистівських злочинців, що доводить державу до анархії і хаосу.

Політика невтральних держав

В *Швайцарії* большевики розпочали свою комуністичну акцію, зміряючи до повалення швайцарського уряду і встановлення іншого (комуністичного), який діяв би на накази і по думці Москви. Затіяння ці не принесли ніякого успіху, і сьогодні ця мала країна в очах московської пропаганди є одною з найбільш фашистівських держав в Европі. На жадання Англії і Америки обмежила Швайцарія частково перевіз німецьких матеріялів своїми заліз[illegible], одначе, зовсім його не заборо[illegible]отивуючи це економічною коне[illegible]хідні союзники це становище [illegible] цілком оправдали і зрозум[illegible]і є вона прибіжище всіх утікачів [illegible]чини, які масово переходять корд[illegible]

Найбільший політичний [illegible]ку Москви йде на *Еспанію*, д[illegible] бажав би знов бачити комуністич[illegible]й уряд. Одначе, близькість Гібралтару [illegible]реконує Англію, що краще ма[illegible] зі слабим диктатором, ніж зі [illegible]лізованою еспанською диктатурою [illegible]оскви.

Португалія держить себе осторонь політичних питань, виступаючи, одначе, різко проти комуністичних затівань в Европі.

З уваги на те, що ці держави до 1 березня 1945 р. не виповіли офіційно війни Німеччині, не будуть могти брати участи в світовій конференції в Сан-Франціско.

Блок арабських держав

Вертаючись із конференції в Криму, Черчілль скликав конференцію представників арабських держав із метою створити *союз* усіх арабських держав на Близькому Сході. В ході нарад виказав премієр конечність такого союзу з уваги на змінну політичну обстановку. Після цієї вступної конференції відбулися довші наради політичних представників арабських держав, у наслідку яких створено союз усіх арабських держав. У новій політичній ситуації цей факт набирає свого значення, забезпечуючи британські позиції на Близькому Сході і в районі Суецького каналу.

Союз американських держав

В Мексіко відбулися політичні наради Середущої і Південної Америки для обговорення й усталення спільної оборони. В конференції не брали участи Аргентина і Канада. У наслідку вирішено координувати всі воєнні дії спільно та відповідно до вимог уділяти взаємної допомоги. Крім цього, вирішено віддати морські й летунські бази до розпорядження США.

Під кінець березня ц. р. Аргентина виповіла війну Японії і Німеччині. В наслідку цього всі американські держави, Велика Британія, Канада і Голляндія визнали аргентинський уряд Фареля, а деякі з цих держав відновили вже з Аргентиною дипломатичні взаємини.

…идання революційної літератури

…ершому кварталі 1945 року в умовах окупації сталінсько-большевицьких …еріялістів на Українських Землях появилася така українська самостійницько-революційна підпільна література:

Організація Українських Націоналістів видала такі ***пресові органи***:

Ідея і Чин, ч. 8;

За Українську Державу, чч. 6, 7-8;

брошуру: ***Решения III-го Великого Сбора Организации Украинских Националистов*** (російською мовою).

Теренові Проводи ОУН видали близько десятка різних друкованих листівок і гасел та кілька десятків окремих політично-інформаційних листків і военних та політичних оглядів.

Українська Повстанча Армія видала такі ***пресові органи:***

Повстанець, чч. 2, 3, 4 (разом 72 сторінки), журнал для бійців УПА;

Український Перець, ч. 3, стор. 12, сатиричний журнал;

Наказ Головного Командира УПАрмії;

ілюстровані сатиричні листівки:

Сталін вирівнює…,

Про большевицьке звернення,

Чия буде Україна?

Заповіді підпільної газети

Я Твій довірений приятель, що в умовах жорстокої сталінсько-большевицької окупації приходжу сказати Тобі слово правди, розповісти про Україну і світ, порадити, що маєш робити і як боротися за кращу долю. Не лякайся мене, бо про Тебе я нікому не скажу, але пам'ятай:

— За видавання і кольпортаж мене Твої товариші-друзі кладуть свої голови, і тому бережи мене, як зіницю ока!

— Обережно мене читай — в полі або кімнаті при закритих дверях і вікнах — тихо чи шепотом, щоб ворог не бачив і дурень не чув!

— Читай швидко і другому передай, бо на мене ждуть тисячі таких, як Ти, і тому злочином є тримати мене!

З хати до хати, з рук до рук!

— Передавай мене лише тим, до яких маєш …ія і які, як і Ти, після прочитання передадуть мене далі…

— Знищити мене можеш лише тоді, коли … ступає, а заховати вже нема часу; інакше — шану… йду будити народ до великого революційного діла — …ти Українську Самостійну Соборну Державу.

З м і с т

З ДРУКАРНІ ОРГАНІЗ… …ЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ